

Az energiaszegénység elleni küzdelem helyi fellépéssel – Inspiráló esetek Európa-szerte

Energy Poverty
Advisory Hub
2021

Az energiaszegénység elleni küzdelem helyi fellépéssel

Inspiráló esetek Európa-szerte

*Közzétette az Energiaszegénységgel foglalkozó
tanácsadó központ (EPAH)*

Rue Mundo-Madou
Avenue des arts 7/8
1210 Brüsszel | Belgium

+32 2 400 20 67
info@energypocerty.eu
energy-poverty.ec.europa.eu

2021. november

Tervezte: REVOLVE

Borítókép: REVOLVE

Az Energiaszegénységgel foglalkozó tanácsadó központ az EU és az Európai Bizottság kezdeményezésére jött létre. A jelen dokumentum, bár az Európai Bizottság számára készült, kizárólag a szerzők nézeteit képviseli, és a Bizottság nem vállal felelősséget az itt közöltek esetleges felhasználásáért.

Az energiaszegénység elleni küzdelem helyi fellépéssel – Inspiráló esetek Európa-szerte

Energy Poverty
Advisory Hub
2021

Jelentésünk 24 modellértékű eseten keresztül mutatja be az energiaszegénység helyi szintű enyhítésének módjait. A térségenként különböző energiaszegénység elleni megoldások közt ugyan nincs két teljesen egyforma, mégis reméljük, hogy mindenki tud vonni némi párhuzamot saját mindennapi szakmai kihívásaival, és energiaszegénység elleni új vagy további ötleteket tud meríteni belőlük.

A 24 eset az Energiaszegénységgel foglalkozó tanácsadó központ (Energy Poverty Advisory Hub - EPAH) kiterjedt kutatásának eredménye, amelyben óriási segítséget nyújtottak a nemzeti partnerek (EPAH Antennas) és a terület más szakértői. A kutatásban 200 feletti számú modellértékű esetet gyűjtöttünk össze. A kutatás összes esetének listája az Energiaszegénységgel foglalkozó tanácsadó központ webhelyén (EPAH online Atlas) található. Az Atlas folyamatosan bővülve szolgáltat újabb és újabb forrásanyagokat.

Az eseteket úgy válogattuk ki, hogy azok a lehető legkülönbözőbb témakör és földrajzi adottság esetében alkalmazhatók legyenek, és az EPAH online Atlas további példáinak tanulmányozására ösztönözzenek.

Köszönjük minden közreműködőnek, hogy a jelen kiadvány és az EPAH online Atlas létrejöttét segítették. Az anyag megmutatja az Európai Unió már létező ismereti és tapasztalati hálójának erősségeit az energiaszegénység területén. Ha az Önök projektje még nem szerepel jelen kutatásunkban, az EPAH javasolja, hogy modellértékű munkájuk is legyen az Atlas része.

Bevezető	3
Tartalom	5
Országos szint	6
Energiaszegénységben élő otthonok felülvizsgálata és intézkedések	6
Lancashire kényelmes otthonai	8
Az energiaszegénység leküzdése fogyatékkal élők háztartásában és a társadalmi beilleszkedés támogatása	10
Dampoort KnapT OP! (Dampoort megújul!)	12
Energia su Misura	14
Energiafelhasználási Tanácsadási Pont (PAE)	16
Stromspar-Check (energiatakarékossági felülvizsgálat)	18
Zöld Doktorok	20
Egyszerű változás (Just a Change – JAC)	22
LIGAR – Energia mindenkinek	24
Lumină pentru România (Fény Románia számára)	26
Fényhozók Alapítvány	28
Namų ūkiai energetikos transformacijos kotekste (Háztartások az energiaátalakítás összefüggésében)	30
Alacsony Jövedelmű Háztartások Energiahatékonysága (REELIH)	32
Barrio Solar – A megújuló energia megosztása és közösségi szolidaritás	34
Európai szint	36
ASSIST – Háztartási Energiatakarékossági Támogatási Hálózat	36
EmpowerMed – Női esélyegyenlőség az energiaszegénység elleni fellépésben	38
ENPOR – A magánbérlői szektort érintő energiaszegénység elleni intézkedések	40
Hauts-de-France Pass Renovation	42
EnergyMeasures – Testreszabott intézkedések a nehéz energiahelyzetű háztartások támogatására	44
Intézkedések	46
Alapos utólagos felújítással átalakul a Wexford Sheltered Housing	46
Agia Varvara Zöld Környéke városi kísérleti program	48
Reddito Energetico	50
Slime (Service Local d'Intervention pour la Maîtrise de l'Energie)	52

Energiaszegénységben élő otthonok felülvizsgálata és intézkedések

A Barcelonai Tartományi Tanács szervezésében Kiszolgáltatott otthonok felülvizsgálata és intézkedések.

Ez a Tartományi Tanács több (szociális ellátó, környezetvédelmi és lakásügyi) osztályán átívelő kezdeményezés az önkormányzatoknak lehetőséget biztosít, hogy az energiaszegénységben élő háztartások gazdaságosabb energiafelhasználásával a közüzemi (villany, víz és gáz) kiadásokat csökkentsék, ezzel javítva az életminőséget.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás
- Hatás

Intézkedés jellege: Kommunikációs kampány, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, energiahatékonyság-növelő lakásfelújítás, résztvevők bevonása, átláthatóvá tétel és tájékoztatás

A program kezdete óta két megmozdulás zajlott le, és a 2021. évben közel 1200 energiafelhasználási felülvizsgálat történt. Az EU épületkorszerűsítési és „Zöld megállapodás” programja értelmében a kezdeményezés célja:

- Energiafelhasználási felülvizsgálatok alapján gazdaságosabban felhasználni az energiát, ezzel egészségesebbé és kellemesebbé téve az otthonokat.
- A közüzemi kiadásokat csökkentve segíteni a fogyasztókat, valamint tarifával kapcsolatos tanácsokkal elősegíteni a tényleges igényeket jobban követő szerződéskötéseket.
- Segíteni a szolgáltatókkal való ügyintézés a közüzemi kiadások csökkentése érdekében.
- Ismeretterjesztés a gazdaságos fogyasztói magatartásról és a fogyasztói jogokról, valamint felmérni, hol szükséges további intézkedés a gazdaságos energiafelhasználáshoz.

Az intézkedéseket aztán a minden tevékenységet koordináló és finanszírozó Barcelonai Tartományi Tanács szerződéses alvállalkozói hajtják végre. A **program a szervezetközi (a tartományi tanács és a települési önkormányzatok közötti), valamint az állami és magánszektor közötti együttműködés jó példája Barcelona tartomány minden településén.** A program a társadalmi, egészségügyi és energiatakarékossági szempontok szerint konkrét intézkedési javaslatokat tesz a CO₂-kibocsátás családonként szükséges csökkentésére, ezzel is hozzájárulva a klímaváltozás mérsékléséhez. **A kedvezményezettek kilencven százaléka (90%) nagyon hasznosnak tartja az otthonuk kényelmének fokozására kapott tanácsokat.**

A program keretében az alábbi tevékenységek történnek:

- Megtervezik az intézkedések menetrendjét és a helyi szervezetek munkatársaival való találkozókat.
- Az energiahatékonysági és szociális intézkedő szakemberek két alkalommal látogatnak el a kedvezményezettek otthonába. A látogatások alkalmával szociális háttéradatokat gyűjtenek a kedvezményezettekről, a lakásról, az energiafelhasználásról és a felszerelt alapvető energiahatékonysági elemekről. Személyre szabott tanácsokat kapnak a gazdaságos energiafogyasztásról, a szerződéseknek a kedvezményezett valós igényei szerinti módosításáról, valamint a tarifákkal kapcsolatosan, hogy a megfelelő szolgáltatási szerződéssel csökkenjenek a közüzemi díjak.
- Városvezetésekenként bontásban jelentés készül a végrehajtott intézkedésekről. Minden településen összefoglaló készül minden elvégzett tevékenységről. Az intézkedések eredményeit bemutató eseményeken prezentálják. A jelentéseket egy online felületre

töltik fel, ahol az intézkedéseket és a dokumentumokat digitálisan lehet kezelni az alvállalkozó vállalatokra, a Barcelonai Tartományi Tanácsra és az egyes települési önkormányzatokra mutató hivatkozásokkal.

A hozzávetőleg **500 000 eurós költségvetésből** képes intézkedés céljából felkeresni **5000 embert**, képes fogantatni **2000 intézkedést** a közüzemi díjak optimalizálására, **ezzel közüzemi számláik összegét 19%-kal csökkentve lakásonként évi 225 eurót takarít meg nekik** a villanyszámlán, ingyen felszerelve közel **23 000 gazdaságos energiafelhasználású alkatrészt**.

Problémák állhatnak elő a résztvevők bevonásakor, a kedvezményezettekkel való kapcsolatfelvételkor (akik esetleg szkeptikusan fogadják otthonuk felkeresését), a szociális munkások és a kedvezményezettek közötti információcserével és az intézkedések utánkövetésével kapcsolatban. A gyenge pont a korlátozott rendelkezésre álló idő, és hogy a javasolt fejlesztések a 2. fázisban nem kerülnek bevezetésre.

Photo by Diputació Barcelona

Témakörök: Levegőminőség, egészség, magatartás, fűtő-hűtő rendszerek, háztartási gépek, klímaváltozás, beltéri kényelem, tájékoztatás és tájékozódás, hőszigetelés, gazdasági válság, lakóhelyminőség, energiabeszerezés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálat, biztonságosság, gazdaságos energiafelhasználás, energiaárak, szociális támogatás, védendő fogyasztók

A szakemberek:

- Energiahatékonysági technikusok
- Szociális intézkedő szakemberek (pl. szociális munkások, szociális oktatók, pedagógusok, pszichopedagógusok, pszichológusok, szociológusok, szociális integrációs szakemberek)

A partnerek: Helyi hatóság, Egyetemi/kutatási központ, La Factoria, Gestión y Consultoria (magán-energiaszolgáltató), EGM Estalvi i Eficiència Energètica (magánvállalat), SM Sistemas Medioambientales (magánvállalat)

Finanszírozás: A Barcelonai Tartományi Tanács helyi pénzeszközei

Érdeelt felek jellege: Energiaszolgáltatók, lakosság

A projekt haszonélvezői: Gyermekek, fogyatékkal élők, idősek, alacsony jövedelműek

Lancashire kényelmes otthonai

A Lancashire kényelmes otthonai (Cosy Homes in Lancashire – CHiL)

konstrukció egy teljes megyére kiterjedő energiahatékonysági és megfizethető fűtési kezdeményezés. A CHiL kifejlesztője 15 helyi (Lancashire megyei) hatóság volt azután, hogy a Blackpool Public Health 2013-ban átfogó energiahatékonysági tanulmányt készített. A konstrukciót támogatta az egészségbiztosító minden vezetője és igazgatója, és az kiterjed a megye összes önkormányzati energiatakarékossági kezdeményezésére. **Elérhető és egyértelmű módot biztosít az energiavállalati és egyéb pénzeszközök lehívására az új fűtési rendszer, a hőszigetelés és a megújuló energián alapuló technológiák otthoni alkalmazásához.**

Energiaszegénységi fázisok:

- Megvalósítás
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Energiabeszerzés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálat, gazdaságos energiafelhasználás, berendezések, finanszírozási konstrukciók, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, pénzügyi konstrukciók, energiahatékonyság-növelő lakásfelújítás, szociális támogatás

Témakörök: Fűtő-hűtő rendszerek, hőszigetelés

Egyesült Királyság,
Lancashire

Földrajzi lépték:
Regionális

A CHiL célkitűzése, hogy Lancashire megyében a **One-Stop Shop for Warmth** teljeskörűen biztosítsa a megye összes háztartása számára a megfelelő fűtéshez szükséges segítséget és támogatást. A helyi hatósággal lehet felvenni a kapcsolatot, náluk lehet érdeklődni, ők segítik hozzá az embereket a gazdaságos energiafelhasználást szolgáló intézkedések pénzügyi támogatásaihoz a folyamat egészen át.

A projekt háromféle anyagi támogatást kínál:

- **Legelő központi fűtést** telepíthet ingyenesen a tulajdonos, a magánbérlet vagy a bérbe adó fél. A támogatási összeg fedezi egy A osztályú cirkó és a hozzá tartozó fűtőtestek felszerelését, és a gáz bekötését. A konstrukció kedvezményezett csoportja a 30 000 GBP alatti éves jövedelmű, 16 000 GBP alatti megtakarítást elérő, tartósan beteg emberek.
- A **Zöld Otthonok támogatási konstrukció** a jogosult háztartások számára ingyenesen biztosítja a gazdaságosabb energiafelhasználást. A program célja az ott lakók számára kényelmesen meleg otthonokat biztosítani, csökkentve a közüzemi számlákat, a karbonkibocsátást és a tüzelőanyag-hiányt. Az alacsony jövedelmű háztartások esetén igyekezik fokozni a rossz energiahatékonyságú, például gázbekötés nélküli lakások gazdaságosságát. Olyan megoldások lehetségesek, mint tömör vagy üreges falak, padlások, tetőszerkezetek és tetőtéri szobák hőszigetelése. Olyan megújuló energián alapuló technológiák alkalmazhatók, mint hőszivattyú, napelem és napkollektor. Fosszilis fűtésre nem kapható támogatás. A konstrukció csak egyrétegű üveglablakokra terjed ki.
- A **pénztakarékosság szolgáltatóváltással** egy olyan weboldal, amellyel összehasonlíthatók a különféle ajánlatok és megtakarítások. Ezt a szolgáltatást a CHiL és az Energy Angels együttesen biztosítja.

A projekt emellett tanácsot ad az alábbiakra:

- Napelemek
- Galériás szoba/kiugróban kialakított szoba/külső fal hőszigetelése
- LPG-fűtés
- Gázcsirkók cseréje
- Regisztráció az északnyugati elektromossági elsőbbségi szolgáltatására
- Lakások és mobil házak energiahatékonyságának növelése gázcsirkó felszerelésével.

A CHiL kiváló példa arra, hogyan alakítható ki munkakapcsolat 15 helyi hatóság és a Lancashire megyei tanács között a legnehezebb helyzetűek energiahatékonysági intézkedéseinek finanszírozására. Ritka példa ez arra, hogy a helyi hatóság a gazdaságos energiafelhasználás érdekében közvetlen szerződéses kapcsolatba lép energiaipari vállalatokkal.

Egy **10 millió GBP** összegű költségvetés **több mint 10 500 lakónak** segített pénzt és energiát megtakarítani tanácsadás és intézkedések útján. A 2016/17-es időszakban a CHiL **570 háztartásban** segített az első csirkó fűtési rendszer megszerzésében. A jelenlegi finanszírozás további **1200 ingatlant** juttat még házközponti fűtéshez 2022 előtt.

Photo by Erik Mclean on Unsplash

A projekt haszonélvezői: Alacsony jövedelmű, segélyekben részesülő, tartósan beteg vagy rokkant emberek

Finanszírozás jellege: A Zöld Otthonok támogatás, Energy Company Obligation (ECO) magán és nemzeti pénzeszközei

Érdekelt felek jellege: Energiaszolgáltatók, lakosság, helyi hatóságok, nemzeti/nemzetközi hatóságok, magáncégek

A szakemberek:

- Mérnökök
- A helyi/nemzeti hatóság képviselői
- Technikusok

Partnerek jellege: Councils of Wyre, Borough of Pendle, Lancashire County, West Lancashire Borough, Rossendale Borough, Blackburn és Darwen Borough, Ribbles Valley Borough, Lancaster City, Blackpool, Preston City, Fylde, Rossendale Borough, Chorley Borough, Burnley, Hyndburn és a Rhea Projects

Más országok hasonló célkitűzésű projektjei:

- POWERPOOR
- Intézkedések energiaszegénységben élő családok otthonaiban (Spanyolország)
- Egészséges otthonban egészséges emberek (Healthy Homes, Healthy People – Egyesült Királyság)
- MCPE – Az energiaszegénység jobb megértése és jobb kezelése (Franciaország)
- Egyszerű energiafelhasználási tanácsadás (Simple Energy Advice – Egyesült Királyság)

Az energiaszegénység leküzdése fogyatékossgal élők háztartásában és a társadalmi beilleszkedés támogatása

A projekt a fogyatékossgal élők háztartásait hivatott erősíteni gazdaságilag, szociálisan és környezetvédelmileg, ezzel is hozzájárulva a NECP által meghatározott nemzeti klímacélértékek eléréséhez. Ezeknek a családoknak az energiaszegénység hátrányosan érinti a szociális közérzetét, ami az energiafelhasználási egyenlőtlenségek miatt életkörülményeikre is hat. A klímasemlegességre való átállásnak társadalmi kirekesztés nélkül, korrekt módon kell történnie. A projekt egyik legfőbb célja társadalmilag igazságos energiafelhasználási átállással elősegíteni a nehéz helyzetű fogyasztók integrációját.

Energiaszegénységi fázisok:

- Megvalósítás
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Háztartás-megfigyelés, támogatás, műszaki tanácsadás, illetőleg beavatkozás

Ennek érdekében a projekt 300 energiaszegénységben és fogyatékossgal élő háztartásában finanszíroz olyan kis léptékű felújításokat, mint a hőszigetelés felhelyezése. Az utólagos hőenergiái szerelvényezés jelentősen enyhíti az energiaszegénységet, és kis léptékű RES-telepítéssel hosszú távon drasztikusan csökken a háztartások energiafogyasztása. A bevált, általános megoldásokon túl további szükséges intézkedéseket is azonosítanak (pl. energiahatékony gépek és berendezések, légkondicionálók, és gazdaságos segítő műszaki megoldások a fogyatékossgal élők számára).

Ennek megvalósítására a megfelelő résztvevőkből munkacsoport kerül összeállításra, hogy a célcsoport igényeit felmérjék, hatékonyan enyhítve az energiaszegénységet. Az anyagi támogatáson túl személyre szabott szociális és energiaügyi tanácsadást is kínálnak, hogy a fogyatékossgal élők háztartásaiban mérsékeljék az energiaszegénység hátrányait.

A projekt az alábbi tevékenységekből áll majd:

- Tető-hőszigetelés telepítése
- Világítótest-csere
- Speciális berendezések cseréje vagy továbbfejlesztése

- Osztott klíma egységeinek cseréje
- Árnyciolás
- Energiahatékony háztartási gépek – mosógép, illetőleg hűtőszekrény
- Támogatási százalék: 80%

A maga **1,5 millió eurós** költségvetésével a projekt célja **legalább 35%-os energiamegtakarítást** elérni az összes energiafogyasztásban (alap: 3900 MWh, cél: 2535 MWh, csökkenés a 300 háztartásban: 1365 MWh vagy 1193 tonna CO₂).

A kezdeményezés jó példa az olyan testreszabott tevékenységekre és intézkedésekre, amelyek energiaszegénységben és fogyatékkal élő háztartásait

célozzák meg. A fogyatékkal élő háztartásai speciális energiaigényt mutatnak, amelyeket az intézkedések kidolgozásakor figyelembe kell venni. Egy megfelelő pénzügyi támogatómechanizmus létrehozásakor és alkalmazásakor elengedhetetlen az ilyen csoport energiaszegénységének hosszú távú, fenntartható és tevékeny enyhítése.

Egy ilyen projekt lebonyolítása olyan nehézségekbe ütközhet, mint a konstrukció előkészítésének/bejelentésének késedelme és a részvétel iránti nem megfelelő érdeklődés. A jelen kezdeményezésben magasabb háztartásonkénti összeg is rendelkezésre állhatott volna, további intézkedéseket is lehetővé téve. Hasonló konstrukciókat fognak azonban bevezetni, amelyek együtt alkalmazva a nehéz helyzetű háztartásokban további beruházásokat tesznek lehetővé.

Photo by Nayeli Dalton on Unsplash

Témakörök: Hőszigetelés, háztartási gépek, tájékoztatás és tájékozódás, szociális támogatás

A projekt hasznélvezői: Nehéz helyzetű népesség (fogyatékkal élő)

Finanszírozás jellege: Az Európai Unió és a nemzeti alapok reziliencia és regenerációs pénzeszközei

A szakemberek:

- Energiafelhasználási szakértők
- Technikusok
- Fogyatékkal élő szervezetek
- Energiahatékonysággal és megújuló energiával foglalkozó szövetség

A partnerek: Ciprusi közösségek uniója (helyi hatóság), Ciprusi Energiaügynökség

Érdeelt felek jellege: Döntéshozók, helyi hatóságok, állami és civil szervezetek, egyetemek

Bevont érdekelt felek: Energiaügyi Minisztérium, Környezetvédelmi Minisztérium, közösségek és önkormányzatok, fogyatékkal élő szervezetek, egyetemek

Más országokban például az alábbi projektek születtek ebben a témakörben:

- Rhodoshop (Bulgária)
- Együtt a kényelmesebb lakhatás felé 4 (Horvátország)

Dampoort KnapT OP!

(Dampoort megújul!)

2014

2016

A **Dampoort megújul!** célcsoportja az úgynevezett „noodkoper” (kényszervásárló) réteg, akik csak azért vásároltak lakáscélú ingatlant, mert ezt olcsóbban megtehették, mintha lakást béreltek volna. Ingatlanuk jellemzően rossz állapotúak és gyenge hőszigeteléssel rendelkeznek. Tíz házat jelöltek ki, amelyek tulajdonosának felajánlották, hogy igényeljen 30 000 eurós támogatást az ingatlan biztonságának és energiahatékonyságának fokozására. Ha a tulajdonos később az ingatlan értékesítése mellett döntene, akkor a támogatás visszafizetendő. A projekt megkezdéséről, lebonyolításáról és felügyeletéről a helyi hatóság gondoskodik.

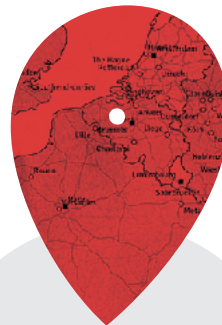

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Energiahatékony
ság-növelő lakásfelújítás

Témakörök: Fűtő-hűtő rendszerek, beltéri kényelem, hőszigetelés, energiabeszívás és -fogyasztás, energiahatékonyság, szociális támogatás, finanszírozási konstrukciók

Gent, Dampoort, Belgium

Földrajzi lépték:
Helyi

A projekt az alábbi öt intézkedésre terjed ki:

- Általános keretrendszer kifejlesztése. Úgy határozták meg a lehetséges kedvezményezettek körét, hogy az alacsony jövedelmű, rossz minőségű lakásokban élő családokra terjedjen ki. A legrászorultabb családok azonosítására a flamand lakásügyi kódex és egy felmérés alapján pontrendszert fejlesztettek ki. Tervezet készült a felújítási munkálatok keretrendszeréről, valamint a rendeletekről és megállapodásokról.
- Jelentkezők toborzása és kiválasztása. A lehetséges kedvezményezetteknek felajánlották, hogy igényelhetik a projektben való részvételüket, majd közülük a fenti feltételrendszer alapján választottak. Ezután elkészítették az egyes felújítások előzetes terveit, a be nem választott jelentkezők pedig további tájékoztatást kaptak a lakhatási kedvezményekről és egyéb támogatásokról.
- A munkálatok versenytárgyalása és előkészítése. Nyilvános versenytárgyalás keretében gyűjtötték be a lehetséges alvállalkozók ajánlatait. Csoportos találkozók keretében kaphattak a jelentkezők naprakész tájékoztatást, valamint lehetőséget a tapasztalatcserére. A kedvezményezettekkel folytatott konzultációk és elbeszélgetések másodlagos hatásaként a projekt hatókörén túlmutató problémákat is felfedeztek, amelyeket a projektpartnerek segítségével küzdöttek le.

- Munkálatok megvalósítása. Elvégezték a felújításokat, amelyeket a munkálatvezető felülvizsgált. Ahol további segélyekért, illetőleg kedvezményekért folyamodtak, ott a Woonwinkel vizsgálta meg a kérelmeket. A kedvezményezettek havi gyűlése mindenkinek lehetőséget biztosított a tapasztalatcserére és naprakész tájékozódásra. A közüzemi díjakkal kapcsolatosan energiatakarékossági és szolgáltatókra vonatkozó javaslatokkal segítették a lakókat.
- Felújítási munkálatok utógondozása. Egyes felújítások nehezen tervezhetők meg előre, és igényelnek bizonyos utógondozást. Stabil elérhetőségeket biztosítottak, amelyeken keresztül az emberek választ kaphattak például lakhatással és kedvezményekkel kapcsolatos kérdéseikre.

Ez egy modellértékű példa olyan projektre, amelynek viszonylag nagyobb a kezdeti beruházási igénye, viszont hosszú távon pénzügyileg automatikusan fenntartható módon fut, mivel a házukat értékesítő kedvezményezettek a támogatási összeget az értéknövekedés egy részével kiegészítve fizetik vissza.

A projekt, amelynek **10 000 és 1 millió euró közötti a költségvetése**, a lakások energiapontszámát átlagosan 275 kWh/m²-rel csökkentette – 519 kWh/m²-ről 244 kWh/m²-re. Ennek megfelelően az egyes lakások átlagosan **évi 6492 kg CO₂-kibocsátást** takarítottak meg, 95%-ban megszüntetve a nyirkosság, CO₂-mérgezés, áraműtés és tűzveszély okozta egészségügyi kockázatot.

A projekt haszonélvezői: Energiaszegények, alacsony jövedelműek

A szakemberek:

- Építészek
- Mérnökök
- Helyi/országos hatóságok munkatársai
- Kutatók
- Szociális munkások
- Technikusok

A kísérleti projekt alapján jött létre az **ICCARus** projekt, amely Gent egészét szolgálja. Ezt a projektet már 100 lakásra méretezték.

Photo by Mattis Ketels on Unsplash

Finanszírozó gazdálkodó szervezetek: Az OCMW Gent (Gent szociális ellátási irodája) helyi pénzeszközei

A partnerek: Civil társadalmi szervezetek, lakhatási szolgáltatók, helyi hatóságok, magáncégek, egyetemek/ kutatóközpontok, szociális ellátási iroda, kereskedelmi kamara. Nevezetesen: Gent városa, OCMW Gent, CLT Gent, Belfius, vzw SIVI, Samenlevingsopbouw Gent vzw, Domus Mundi vzw, REGent vzw, Bouwunie, Technologicampus Gent van KULeuven

Érdekelte felek jellege: Magáncégek

Energia su Misura

2016

2017

Az **Energia su Misura** a nehéz helyzetű, önkormányzati szociális lakásban élő családokat hivatott segíteni a gazdaságosabb és alacsonyabb költségű energiafogyasztás elérésében az energiaszámlák magyarázatával, intelligens eszközök elektromos készülékekre szerelésével és központi villanyórával.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, jellemzés, kommunikációs kampány, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, adatgyűjtés, energiahatékonyság-növelő lakásfelújítás, szakpolitikai támogatás, résztvevők bevonása, átláthatóvá tétel és tájékoztatás

Témakörök: Nehezen kezelhető otthonok, magatartás, beltéri kényelem, tájékoztatás és tudatosság, adósságok, lakásminőség, energiabeszerzés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálat, biztonságosság, gazdaságos energiafelhasználás, intelligens fogyasztásmérés, energiaárak, berendezések, védendő fogyasztók

Olaszország, Milánó

Földrajzi lépték:
Regionális és helyi

A projekt az alábbi pillérekre támaszkodik:

- Fogyasztás tudatosítása
- Magatartás módosítása
- Olcsó, háztartási szintű energiatakarékosági intézkedések
- Épületi szintű gazdaságossági felújítás
- Pénzügyi támogatás biztosítása
- Döntéshozói figyelem felkeltése

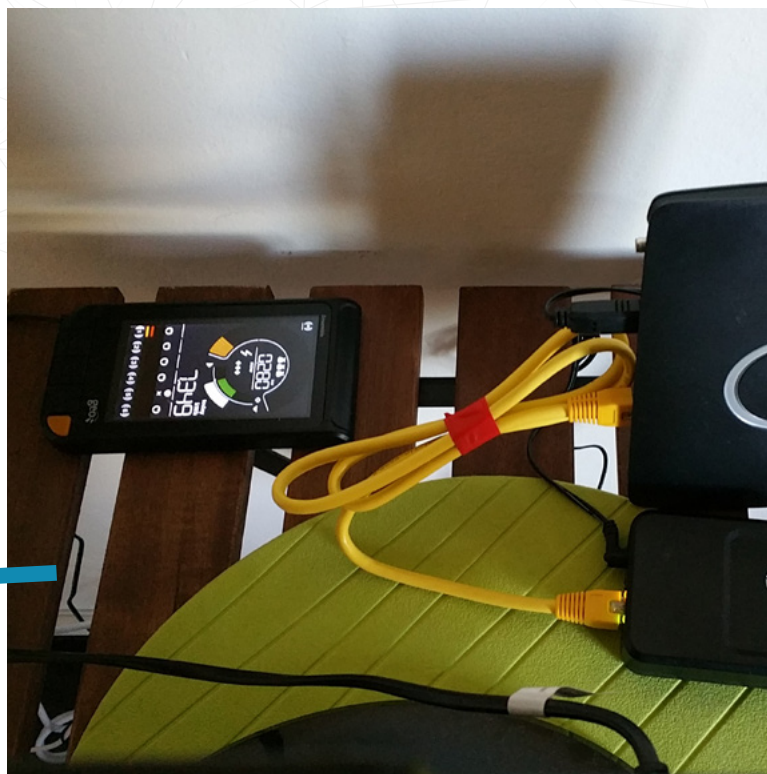
A projektben az alábbi intézkedések történnek:

- Az energiaszegénységben élő és nehéz helyzetű családok megtalálása.
- Az olyan rászoruló családoknak a programba való bevonása, akik az energiafogyasztást megfigyelő felszerelés telepítésének engedélyezésével részt vesznek a kutatásban.
- A felszerelés telepítése, és az első energiafelhasználási tanácsadás megtartása.
- Energiafogyasztás megfigyelése, és a fogyasztási szokások alapján testreszabott tanácsadás.
- Személyre szabott javaslatokat tartalmazó, részletes jelentés készítése.
- A fogyasztási mintázat elemzését követően a háztartások visszajelzést kapnak arról, hogy magatartásukkal és olcsó energiatakarékosági intézkedésekkel hogyan optimalizálhatják energiafogyasztásukat. Ezután tájékoztatják a házkezelőseget, hogyan javítható összességében az épület gazdaságossága. A projekt nyilvános rendezvényekkel tájékoztatja lehetőségeikről a szociális lakásban élő védendő fogyasztókat, egyben ráirányítva a helyi döntéshozók figyelmét az energiaszegény, nehéz helyzetű emberekre.

A projekt, amelynek **10 000 és 1 millió euró közötti a költségvetése**, mintegy **30 háztartás** megkérdezésével és felmérésével valósult meg, mintegy **70 nehéz helyzetű emberre** kiterjesztve intézkedéseit. A nehéz helyzetű háztartások energiafogyasztása átlagosan **35%-kal csökkent az országos átlagfogyasztáshoz képest**. A projektben részt vevő nehéz helyzetű háztartásokban a részvétellel összefüggésben körülbelül 1% energiamegtakarítást értek el.

Ez jó példaként szolgál arra, hogy a szociális lakásban élők közelebb kerülhetnek a velük együttműködő helyi hatósághoz és más érdekelt felekhez. A legfőbb felmerült nehézség az érdekeltek részvállalási motivációjának fenntartása lehet.

Top: Energy Monitoring System installed at participant's home, RSE. Bottom: Logo RSE

A projekt haszonélvezői:

Energiaszegények, alacsony jövedelműek

Finanszírozás: A Gazdaságfejlesztési Minisztérium nemzeti pénzeszközei

A szakemberek:

- Mérnökök
- Helyi/nemzeti hatóságok tagjai
- Kutatók
- Technikusok és szociális munkások

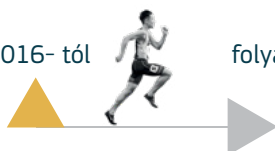
Partnerek jellege: Comune di Milano (helyi hatóság), Metropolitana Milanese S.p.A. (szociális lakhatási szolgáltató), Gazdaságfejlesztési Minisztérium (nemzeti hatóság), RSE S.p.A – Energiafelhasználási Kutatóintézet, (egyetem/kutatóközpont) és egyéb munkatársak (pl. AISFOR)

Érdekelt felek jellege: Lakosság, helyi hatóságok, nemzeti/nemzetközi hatóságok, döntéshozók

Energiafelhasználási Tanácsadási Pont (PAE)

2016- tól

folyamatban

A Barcelonai Energiafelhasználási

Tanácsadási Pont (PAE) feladata, hogy felkutassa és leküzdje az energiaszegénységet, valamint gazdaságosabbá tegye Barcelona energiafelhasználását. A PAE munkatársai minden közüzemi szolgáltatási jogok iránt érdeklődő állampolgár számára tanácsot adnak az alapvető energiaszolgáltatás többletköltségeinek csökkentési lehetőségeiről. A szolgálat célja továbbá – az energiaellátáshoz fűződő jogokat biztosítva – elkerülni a villany- és vízellátás fizetésektelenségből adódó kimaradását.

Energiaszegénységi fázisok:

- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, energiahatékonyság-növelő lakásfelújítás, bevezetés a munkaerőpiacra

Témakörök: Magatartás, adósságok, foglalkoztatás, energiabeszerezés és -fogyasztás, védendő fogyasztók

Barcelona, Spanyolország

Földrajzi lépték:
Helyi

A projekt az alábbi célokat tűzte ki:

- Az energiaszegénységre utaló helyzetek felismerése és kezelése.
- Az energiaszegénység ellen küzdő közösségi munka elősegítése.
- A munkavállalás elősegítése a munkaerőpiacra nehezen eljutók munkavállalói alkalmasságának fokozásával.
- Annak igazolása, hogy helyszíni szociális munkával javítható az ellátási minőség. A helyszíni szociális munkások gyakorlottak a nehézségek kezelésében, és az érintetteknek jó energiafelhasználási tanácsokkal szolgálnak.

Az ingyenes önkormányzati PAE szolgáltatás filozófiája, hogy a zöld energiára való átállás csak társadalmi igazságosság és szociális juttatások mellett történhet meg. A társadalmi befogadás érdekében az energiaszegénység csillapításán túl munkalehetőségeket is teremt a nehéz helyzetűeknek.

A 12 Energiafelhasználási Tanácsadási Pont (PAE) legtöbbje a Barcelonai Városi Tanács lakhatási irodáiban található. Minden PAE-munkacsoport 2 tanácsadóból, 2 tájékoztató munkatársból, 2 energiaellátási szakértőből és 1 koordinátorból áll. A program alkalmazásba vett 32, előzőleg hosszú távon munkanélküli, majd a korábbi Energia la Justa projektben betanított energiafelhasználási tanácsadót is. A szolgálat emellett évente 20, a munkaerőpiacra nehezen

eljutó szakembert vesz fel, akik 2 hónapos betanítást követően 10 hónapig alkalmazottak lesznek. A szakemberek nyolcvan százaléka (80%) a programban való részvétel után sikeresen visszatért a munkaerőpiacra.

A tanácsadási pontok tájékoztatást, támogatást és segítséget biztosítanak az állampolgároknak energiaellátáshoz fűződő joguk érvényesítéséhez, hogy a közüzemi vállalatok ne tagadhassák meg az alapszolgáltatásokat. Kínált szolgáltatások:

- Háztartási szintű energiafelhasználási tájékoztatás és tájékozódás.
- Támogatás és tanácsadás nehéz helyzetűeknek (pl. az energiaellátás kimaradásával fenyegetett fogyasztóknak).
- Háztartási energiafelhasználási intézkedések.
- Közösségalapú események (pl. gyakorlati konzultációk).
- A helyi magán- és köztulajdonú hálózatok koordinációja az energiához fűződő jog biztosítására.

A projekt, amelynek **100 000 és 1 millió euró közötti a költségvetése**, havonta az alábbi eredményeket éri el:

- Tanácsot ad **2500 állampolgárnak**
- Szabályoz **50 szolgáltatót**
- Megvéd **600 állampolgárt** a 24/2015 törvénynek megfelelően
- **Megtakarít 100 kW** villamos energiát

Az Energiafelhasználási Tanácsadási Pontok 2017-ben kísérleti projektként működtek, viszont a program sikerére való tekintettel (9,5/10 állampolgári elégedettség) Barcelona önkormányzata közhasznú szolgáltatássá alakította át a civil szervezetek által támogatott Ecoserveis és ABD koordinálásával.

A COVID-19-pandémia okozta társadalmi állapotok miatt a szolgálat személyzetiánnal küzdött, és a kevésbé sürgős esetek átfutási ideje meghosszabbodott.

A projekt haszonélvezői:
Energiaszegénységben élők

Finanszírozás: A Barcelonai Városi Tanács helyi pénzeszközei

A szakemberek:

- Mérnökök
- Szociális munkások
- Energiafelhasználási tanácsadók

Az Energiafelhasználási Tanácsadási Pontok vagy energiafelhasználási irodák Spanyolország más térségeiben (pl. Valencia, Girona) is elterjedtek, de Barcelona foglalkoztatási lehetőségei speciálisak.

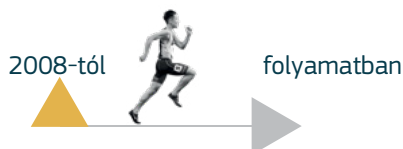
Photo by Barcelona City Hall

Partnerek: Barcelonai Városi Tanács (helyi hatóság), energiaipari és szociális közreműködők, civil szervezetek

Résztvevők: Energiaipari vállalatok, közhivatalok, civil társadalmi szervezetek, nehéz szociális helyzetűek

Stromspar-Check (energiatakarékossági felülvizsgálat)

150 helyszín, Németország

Földrajzi lépték:
Országos

A **Stromspar Check (SSC)** tanácsadói az alacsony jövedelmű háztartásokkal a helyszínen, egész Németországban ingyenesen konzultálnak az energia- és víztakarékosságról, valamint például a fűtési problémákról és a klímavédelmet elősegítő mindennapi lehetőségekről. A részt vevő háztartások az anyagi megtakarításon túl a klímavédelemhez és az energiafelhasználási átálláshoz is hozzájárulnak.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, jellemzés, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, energiahatékonyság-növelő lakásfelújítás, bevezetés a munkaerőpiacra, megfigyelés és hatáselemzés, résztvevők bevonása, átláthatóvá tétel és tájékoztatás

A projekt haszonélvezői: Idősek, energiaszegénységben élők, alacsony jövedelműek, nemzeti/helyi hatóságok

Az SSC tanácsadói korábban tartósan munkanélküliek voltak, és átfogó oktatásban vettek részt, így pontosan tudják, mit jelent ügyfeleik nehéz társadalmi és szociális helyzete, és egyenrangú félként hiteles tanáccsal tudnak szolgálni. Az SSC-tanácsadók felkeresik a felülvizsgálatra jelentkező háztartásokat, és egy adatbázis segítségével kiszámítják az elérhető megtakarításokat. Ezután az SSC-tanácsadók gyakorlati tanácsokkal szolgálnak arra vonatkozóan, hogy a magatartás egyszerű megváltoztatásával, valamint energia- és víztakarékos készülékek, például LED-világítás, időkapcsoló és víztakarékos zuhany felszerelésével hogyan takarítható meg energia (közvetlen segítségnyújtás).

Az SSC tevékenysége 150 földrajzilag egyenletesen elhelyezkedő projektből áll, különféle helyi ellátó szervezeteket érintve. **A kísérleti projektet Frankfurt fejlesztette ki 2005-ben.** Harminc (30) helyi projekt olyan kisközösségi megvalósítást is alkalmaz, amelyben a lakókörnyezet bizonyos részének kijelölésével a lakosság otthonuk felkeresése előtt tájékozódhat az energiamegtakarításokról és az SSC programról. A helyi projektek a tanácsadóknak energiatakarékossági tanfolyamokat tartanak (betanítási koncepciót, kézikönyvet és anyagokat, valamint online oktatófelületet biztosítva), és rendszeresen tartanak gyakorlati konzultációt, ahol a résztvevők egymástól tanulhatnak (pl. a bevált gyakorlatokat). A projekt követelményei, például a kívánt változások ellenőrzése, a hűtőszekrénycsere vagy a kisközösségi konzultáció szükségessé teszi a szociális-műszaki és energiafelhasználási projektnormák és adatbázisok folyamatos fejlesztését.

A konzultáció keretében a beszerzési és telepítési feltételeket folyamatosan felülvizsgálják, és bevezetés alatt áll az új, mindennapi klímavédelmi konzultációs célkitűzés is. A vidék jobb lefedése érdekében az SSC új programokat

fejleszt ki és vezet be, melyek a kisközösségi hálózatépítés keretében szerzett tapasztalatokon alapulnak, ezzel bővítve a konzultációs lehetőségeket, például internetes és telefonos ügyintézésessel.

A Német Energiatakarékosági Felülvizsgálat a szociális ellátási és a klímavédelmi terület szektorokon átívelő, nagy sikerű együttműködése. Korábban tartósan munkanélküli személyek szereznek villamosenergia-takarékosági tanácsadói képzettséget. Ők adnak tanácsokat az alacsony jövedelmű háztartásokban az energia- és víztakarékosági lehetőségekkel kapcsolatban. 2008. óta több mint 382 000 háztartásban tartottak tanácsadást. A háztartásonkénti költségmegtakarítás évi 100 és 250 euró között mozog.

A projekt, amelynek **hozzátételleg 1 millió euró a költségvetése**, felvette a kapcsolatot több mint **380 000 emberrel, háztartásonként 300 kg CO₂-megtakarítást elérve** a konzultációnak köszönhetően, **foglalkoztatott továbbá mintegy 7000 villamosenergia-takarékosági tanácsadót és lebonyolított 20 000 célzott konzultációt** a mindennapi klímavédelemről és erőforrás-megőrzésről.

YouTube:

www.youtube.com/channel/UC8wGJSJopjhb3msiKGB0m6Q

Facebook:

www.facebook.com/stromsparcheck

Neben Strom werden auch Wasser- und Heizenergieverbrauch gemessen und bewertet © Bundesprojekt Stromspar-Check

Témakörök: Fűtő-hűtő rendszerek, háztartási gépek, klímaváltozás, közösségek, ötletbörze/innováció, kezelési stratégiák, bevétel, beltéri kényelem (kellemes hőmérséklet, lakhatási minőség), tájékoztatás és tudatosság, adósságok, oktatás, foglalkoztatás, energiabeszerezés és -fogyasztás, gazdaságos energiafelhasználás, energiaárak, szociális támogatás, berendezések, védendő fogyasztók (fogyatékossgal élők, diákok, bérlők, szociális lakók).

Finanszírozás: A Német Nemzeti Klímavédő Program nemzeti pénzeszközei, munkaügyi központok, helyi pénzügyítés

A szakemberek:

- Mérnökök
- Szociális munkások

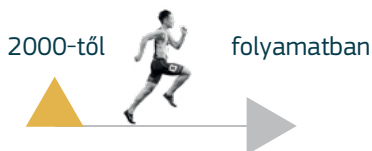

Érdekelt felek jellege: Energiaszolgáltatók, lakosság, helyi hatóságok, egyetemek

A partnerek: Civil társadalmi szervezetek, energiaügynökség (helyi vagy regionális), energiaügynökség (nemzeti), nemzeti hatóság. Részletezés: Szövetségi Környezetvédelmi Minisztérium, Természetvédelmi és nukleáris biztonság (BMU), Nemzeti Klímaprogram – Németország, Német Karitatív Szövetség (DCV), szövetségi energiaügyi és klímavédelmi ügynökségek, Berliner Energieagentur, Energieagentur Regio Freiburg, eza! Energie- und Umweltzentrum Allgäu, prisma consult GmbH, BEKS EnergieEffizienz GmbH, Klimaschutzagentur Region Hannover, valamint Németország-szerte 100 helyi szociális ellátó szervezet

Kapcsolódó projektek más európai országokban: Ingyenes Energiafelhasználási Felülvizsgálat (Flandria, Belgium), Energiafelhasználási Tanácsadási Pont (Spanyolország, Barcelona).

Zöld Doktorok

A **Zöld Doktorok** a gazdaságos energiafelhasználás szakértői, akik a lakosságot otthonaikban keresik fel szerte az Egyesült Királyságban, segítve a nehéz helyzetű háztartásokat az energiadíjak csökkentésében, a lakás melegének megőrzésében és az életkörülmények javításában. Mivel az Egyesült Királyságban minden 10. háztartás energiaszegénységben él, a szolgálat sokak számára létfontosságú, és a karbonkibocsátás mérséklését is elősegíti.

Energiaszegénységi fázisok:

- Tervezés
- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, kommunikációs kampány, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, energiahatékonyság-növelő lakásfelújítás

Témakörök: Egészség, magatartás, fűtő-hűtő rendszerek, háztartási gépek, beltéri kényelem, tájékoztatás és tájékozódás, energiabeszerzés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálat, gazdaságos energiafelhasználás, energiaárak, szociális támogatás

Cheshire, Barnsley, Kirklees, Sunderland, Stoke, Newcastle under Lyme, Staffordshire Moorlands, Blackpool, Burnley vagy Rochdale, Greater Manchester, London, Northeast és Yorkshire, Leeds, Bradford kerület, Egyesült Királyság

Földrajzi lépték: Helyi lépték

Ha valaki a Zöld Doktor-konzultációra jelentkezik, a szolgálat ingyenesen biztosítja az alábbi szolgáltatásokat:

- A lakás hővesztési okának felderítése.
- Segítség a nyirkosodás, penészesedés leküzdésében.
- Hasznos energia- és víztakarékossági tanácsadás a lakás biztonságának és kényelmének megőrzése mellett.
- Energia- és vízfogyasztást csökkentő megoldások, például huzatcsökkentő felszerelése.
- Költségtakarékosabb szolgáltatóra váltás elősegítése.
- Olyan támogatások biztosítása, mint szükségfűtés, állami segély vagy támogatás, valamint energia- és vízdíjtartozási tanácsadás.

A helyi hatóságok partnerként közreműködnek a szolgáltatásban, és a program modellértékű példaként szolgál egy olyan hosszú távú szolgáltatásra, amely a rászorulókat közvetlenül támogatja, és figyelembe veszi az energiaszegénységben élők nehézségeit.

Photos by Groundwork

A projekt haszonélvezői: Energiaszegények, alacsony jövedelműek

Finanszírozás: Magánpénzeszközök, valamint a Cadent Alapítvány Zöld Doktor nemzeti, regionális és helyi pénzeszközei

Érdekeltek felek jellege: Önkormányzatok, helyi hatóságok

A partnerek: Groundwork UK (jótékony szervezet), Cadent Alapítvány Zöld Doktor (jótékony szervezet), lakhatási szolgáltatók (közösségi, szociális és szövetkezeti), helyi hatóságok

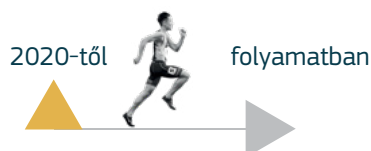
A szakemberek:

- Építészek
- Szociális munkások
- Technikusok

**GREEN
DOCTOR**

Egyszerű változás (Just a Change – JAC)

Az **Egyszerű változás (Just a Change – JAC)** egy olyan nonprofit szervezet, amely Portugáliában rászoruló emberek otthonait építi újra, és önkénteseket mozgósít aggályos állapotú házak rekonstrukciójára.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, jellemzés, kommunikációs kampány, energiatakarékossági lakásfelújítás, megfigyelés és hatáselemzés, átláthatóság és tájékoztatás

Témakörök: Közösségek, oktatás, energiafelhasználási felülvizsgálat, gazdaságos energiafelhasználás, berendezések, társadalmi igazságosság, problémás otthonok, háztartási gépek, beltéri kényelem, hőszigetelés, lakóhelyminőség, vidék

Portugália

Földrajzi lépték:
Országos, regionális
és helyi

A szervezet tevékenységei az alábbi területekre terjednek ki:

- **Felmérés:** A szociális partnerek helyi hálózata feltérképezi és felméri a szegényes körülmények között élő családokat.
- **Mozgósítás:** A szervezet feladata mozgósítani a projekt megvalósításához szükséges elsődleges erőforrásokat.
- **Rekonstrukció:** Az építkezés egész folyamatában kapcsolatban kell maradni a kedvezményezettekkel, és a legjobb szociális hatás irányába terelni a partnerek tevékenységét. Intézkedés közben ösztönözni kell a kedvezményezetteket a munkában való részvételre.
- **Utánkövetés:** A szervezet helyi partnereinek hálózatán keresztül biztosítani kívánja, hogy a rehabilitáció okozta változások és eredmények ne vesszenek el, ezért minden családot felülvizsgál, és szociális munkások közreműködésével támogat.

Tevékenységek felsorolása:

- Adatok szerkesztése és közzététele.
- A partnerekkel együttműködve a háztartásokat érintő intézkedések végrehajtása.
- A szervezet céljainak megvalósításához szükséges kongresszusokat, konferenciákat és egyéb megmozdulásokat segíti, és azokban rész vesz.
- Adományszervezés.

A JAC jó példa egy önkéntesek és partnerek segítségével helyi tevékenységet végző szervezetre. A helyi hatóság segít, hogy a szervezet felmérhesse a rászoruló háztartásokat, majd nyári táborok és hasonló rendezvények keretében önkéntesek segítségével a házakat újjáépíttesse. Az Egyszerű változás (JAC) egyben országos hálózat is, amely több hatóság és partner együttműködését és konzultációját segíti elő.

2020-ig a szervezet, amelynek **100 000 és 1 millió euró közötti a költségvetése**, egy egész Portugáliára kiterjedő önkéntes rendszerben újjáépített **közel 240 otthont és 65 szociális intézményt**. Összesen **több mint 5000 önkéntes és 4500 kedvezményezett** került feljegyzésre.

A JAC partnerei és magáncégek segítségével csak 2020-ban az alábbi eredményeket érte el:

- 37 energiafelhasználási technikust mozgósított helyszíni önkéntes munkára és oktatásra.
- 26 energetikai tanúsítványt bocsátott ki renovált házakra, elősegítve azok energiafelhasználást csökkentő felújítását.
- Napelemes rendszereket telepített a saját fogyasztás fedezésére.
- 13 esetben gazdaságos energiafelhasználású berendezést szerelt fel.
- A vizsgált házak energetikai besorolásának 65%-os javítását érte el a kollektív intézkedéssel.

Photo by Just a Change

A projekt hasznélvezői:

Alacsony jövedelműek, diákok

Finanszírozás jellege:

Magán- és polgári pénzeszközök

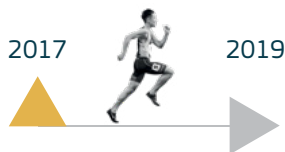
A szakemberek:

- Építészek
- Mérnökök
- Helyi/nemzeti hatóságok tagjai
- Diákok
- Technikusok
- Önkéntesek

A partnerek: Jótékonyági szervezetek, közösségi finanszírozás, helyi hatóságok, civil szervezetek, magáncégek: EDP, Fundação Manuel António da Mota, Portugal Inovação Social, IKEA, Prio, Leroy Merlin, Voltalia, Amorim, Schuss, Porto., Cascais, Monchique, Obidos, Sever do Vouga, Palmela, Torres Vedras, Santa Comba Dão, Arganil, Capital do Ovo, Tondela, Estrela, Campolide, szociális beruházók és technikusok, erőforrás-gazdálkodási szolgáltatók

LIGAR – Energia mindenkinek

A **LIGAR** sokszínű szakértői csoportot összefogva alakít ki befogadó és átfogó szemléletet az energiaszegénység leküzdésére először azonosítva és feltérképezve az energiaszegénység által legérintettebb, nehéz helyzetű régiókat, közvetlen, személyes kapcsolatot vesz fel a régió nehéz helyzetű fogyasztóival, hogy helyzetüket és a problémák enyhítésének módjait megismerje, végül pedig a nehéz helyzetű otthonokban helyi intézkedéseket tesz, amelyekkel felhívja a figyelmet a gazdaságos energiafelhasználásra és elősegíti azt.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, jellemzés, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, energiahatékonyság-növelő lakásfelújítás, résztvevők bevonása, átláthatóvá tétel és tájékoztatás

A projekt az alábbi tevékenységekre terjed ki:

- Számszerű elemzési módszer, az Energiaszegénységi Kockázati Index (Energy Poverty Vulnerability Index – EPVI) kifejlesztése a (téli és nyári) energiaszegénységi kockázat felmérésére és feltérképezésre, amely kombinálja az épület energiaigényének, az energetikai statisztikáknak és a szociális-gazdasági mutatóknak a modellezését. Ezzel a módszerrel került kiválasztásra az intézkedések színhelyeül a 10 legrosszabb helyzetű régió a magas nyári és téli kockázati szint, a térségi topológia (város/vidék), a lélekszám, a megközelíthetőség és a helyi hatóságok könnyű elérhetősége szerint. Az eredményeket az olyan egyéb regionális mutatók fényében elemezték, mint a szociális lakásban, rendellenes lakóhelyen és segélyből élők részaránya, amelyek mind az energiaszegénység indikátorai.
- Egy elbeszélgetéses mennyiségi elemzés elvégzése a kiválasztott régiókban a védendő fogyasztók megszólítására, helyzetük és környezetük jellemzése és az intézkedési lehetőségek azonosítása az otthoni energiafelhasználás tekintetében. Az elbeszélgetés fő témakörei: lakóhely jellemzése, felújítási munkák, állagmegóvás, lakóhellyel való elégedettség, komfortérzet, kényelmes hőérzet értékelése, hideggel és meleggel szembeni védekezés módja, háztartási gépek, energiafogyasztás és -megtakarítás, családi költségvetési összeg, a gazdasági válság hatása, energiaszolgáltatási szerződések, információ-hozzáférés, mindennapi szokások és a háztartás összetétele.
- A helyi közösségek figyelmét felkeltő helyi megmozdulások lebonyolítása és a hatékony energiafelhasználás elősegítése a régióban a nehéz helyzet megállapított okainak leküzdésére. A program tartalma: a gazdaságos energiafelhasználásról szóló kézikönyv kidolgozása, valamint egy ötletbörze, amely

innovatív ötleteket vet fel a helyi energiahatékonysági munkatársak figyelmének felkeltésére és beavatkozásának elérésére. Kapacitásfejlesztés és azoknak az energiafelhasználási tanácsadóknak a műszaki betanítása, akik a védendő fogyasztókat mindennapi gazdaságossági tanáccsal, valamint a számlák és szolgáltatási szerződések értelmezésén keresztül segítik az energiaszegénység leküzdésében.

A projekt, amelynek **mintegy 150 000 euró a költségvetése**, eddig **10 régióban intézkedett**, 100 fővel beszélgettek el, és végrehajtottak **500 helyi intézkedést**. Ez egy modellértékű munkamódszer, amelyben a sokszínű szakmai munkacsoport sikeresen egyesíti a mennyiségi és regionális feltérképezést az

elbeszélgető, minőség alapú módszerekkel a helyi intézkedést és beavatkozást leginkább igénylő rászoruló azonosítására, amelyet tényleges helyi beavatkozás követ, így ültetve át az elméletet a gyakorlatba. A közvetítői szerepet betöltő helyi hatóságok összeköttetést teremtenek a projekt és a helyi lakosság között.

A projekt során felmerülő nehézségeket leginkább a helyi résztvevőknek az ötletbörzébe, adatgyűjtésbe való bevonása, a védendő fogyasztók felkeresése, valamint a nehéz helyzetű háztartásoknak a lakásfelújításhoz és az elavult készülékek lecseréléséhez rendelkezésre nem álló pénzügyi támogatás okozta. Végül pedig nehézséget okozott a projekt eredményének és valós hatásának megfigyelése is.

Energy Poverty Vulnerability Index (EPVI) (winter and summer), photo by Ligar

Témakörök: Területalapú megcélzás, magatartás, háztartási gépek, ötletbörze/innováció, kezelési stratégiák, kulturális tényező, tájékoztatás és tájékozódás, oktatás, energiabeszerezés és -fogyasztás, vidék, gazdaságos energiafelhasználás, berendezések

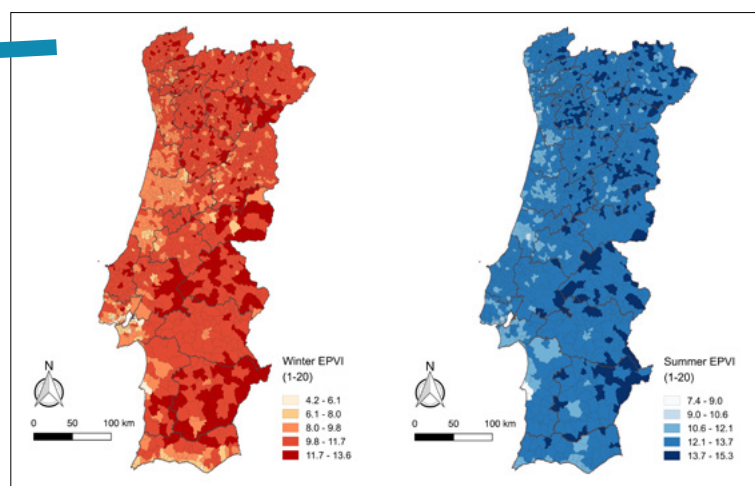
A projekt hasznélvezői: Energy-poor population, local authorities, energy advisers

Finanszírozás: A Nemzeti Energiaszolgáltatási Hatóság (ERSE) nemzeti pénzalapjai a „Gazdaságos Energiafelhasználást Népszerűsítő Program” (Plan For The Promotion of Efficiency of Electricity Consumption – PPEC) közreműködésével

A szakemberek:

- Mérnökök
- Tudományos szociológusok
- Technikusok

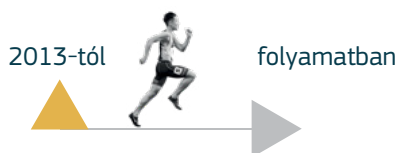
Partnerek jellege: Energiaügynökség (országos), magáncég, egyetem/kutatóközpont

A partnerek: Adene (országos energiaügynökség), Digitális Befogadási Központ (Centre Of Digital Inclusion – CDI) civil szervezet, Sair Da Casca (szociális konzultációs vállalat), FCT-NOVA (egyetem), Társadalomtudományi Intézet (Social Sciences Institute – ICS) egyetem

Érdeelt felek jellege: Lakosság, nemzeti hatóságok

Más országok hasonló projektjei: ARCAS (Portugália, Franciaország és Spanyolország), Önkormányzati szintű energiaszegénységi mutatók (Barcelona, Spanyolország), Habita_RES (Spanyolország), Energiaszegénységi műszaki tanulmány (Madrid, Spanyolország).

Lumină pentru România (Fény Románia számára)

A **Fény Románia számára** egy villamos áram és világítás nélkül élő családoknak szentelt társadalmi kampány. A projekt a rászorulókat dokumentumok elemzésével és helyszíni munkával kutatta fel. A helyi hatóságok is segítséget nyújtottak a villamos áram nélkül élő háztartásokról szóló adatokkal. A projekt, amelynek **100 000 és 1 millió euró közötti a költségvetése**, napelemes rendszerek telepítésével biztosított ingyenes elektromos áramot közel **250 család**, valamint **1000 személy, 4 állami iskola és 2 templom** számára. Romániában összesen **300 napelemes rendszert** telepítettek **29 megye 97 közösségében**.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, megújuló energia integrálása

A projektben az alábbi intézkedések történnek:

- Íróasztal melletti és helyszíni kutatómunka, levelezés a helyi és központi hatóságokkal az elektromosság nélküli lakók és háztartások adatainak beszerzésére.
- Költségvetési keret gyűjtése a megvalósításhoz, amelyből a napelemes rendszerek megvásárlása, kiszállítása és felszerelése történik.
- Napelemes rendszerek telepítése. Ebben a szakaszban a projekt helyszíni kutatással mérte fel az ott lakók és háztartásaik további igényeit és kapacitását. A nyilvános villamos hálózatra csatlakozni kívánó ott lakók és a háztartások pénzügyi és műszaki segítséget kaptak.
- A kedvezményezettek műszaki útmutatást kaptak, és megfigyelték a telepített napelemes rendszereket.

Ez egy modellértékű mintaprojekt, amely alacsony költséggel, magáncégek és közintézmények adományaiból fenntartható zöld energiát biztosít az energiaszegénység leküzdésére és a védendő fogyasztók szükségleteinek kielégítésére. Ezzel párhuzamosan a projekt ráirányítja a figyelmet a rászoruló fogyasztók energiaellátási igényeire. A projekt jelentette kihívások között említhető a szükséges adatok begyűjtése, az érdekelt bevonása és a nemzeti rendeletek.

Photos by Free Miorița.

Témakörök: Villamosítás, energiabeszerezés és -fogyasztás, megújuló energia, vidék, védendő fogyasztók

A projekt haszonélvezői: Gyermekek, fogyatékkal élők, idősek, energiaszegénységben élők

Finanszírozás: A Fundatia Fan Courier, Dedeman, Unicredit Bank, Nn România, Siemens Energy, Ropeco, Ikea, Cardif-Assurances, Tiab Sa, valamint a Mercedes-Benz Financial Services magánpénzeszközei

A partnerek: Jótékonyági szervezetek, kereskedelmi szervezetek, közösségi finanszírozás, média, civil szervezetek, magáncégek

Érdekelt felek jellege: Lakosság, helyi hatóságok

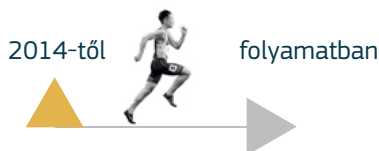

A szakemberek:

- Újságírók
- Diákok

Fényhozók Alapítvány

Bakson, különösen a romák lakta Mária-telepen a legszegényebb háztartások nehezen jutnak hozzá villamos energiához, illetőleg nehezen tudják fizetni a számlákat.

A **Fényhozók Alapítvány** Baksot olyan mintafaluvá igyekszik alakítani, ahol az alacsony jövedelmű háztartások is áramhoz jutnak. A projekt a régió alsó középosztálybeli családjai számára kíván kialakítani egy megosztható és átalakítható támogatási modellt. Ehhez és az energiaszegénység leküzdésére a projekt megújuló energiaszolgáltatási megoldásokat biztosít a rászoruló baksi háztartásoknak.

Energiaszegénységi fázisok:

- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, pénzügyi konstrukciók, megújuló energia integrálása

Témakörök: Klímaváltozás, emberi jogok, közösségek, megújuló energia, vidék, alulfogyasztás, védendő fogyasztók, kisebbségek

A projekt napelempaneleket biztosít az energiaszegénységben élő háztartások számára, ahová nincs bevezetve az áram. A projekt, amelynek **5000 és 10 000 euró közötti** a költségvetése, a nehéz helyzetű emberek számára elérhetővé teszi az energiaátállás előnyeit, ahol a kedvezményezetteket a szolidaritás szellemében jelölik ki.

Az intézkedések két fő vonalon haladnak: közösségfejlesztés és műszaki támogatás. A közösségépítés keretében fórumokat tartanak, valamint önkénteseket toboroznak és tanítanak, képviseltetik magukat a helyszínen és pénzt gyűjtenek, mindezt összehangolt kommunikációs stratégiával. A műszaki támogatás keretében kifejlesztik és telepítik a váltóáramot szolgáltató napelemes paneleket, amelyek a világítás mellett legalább 2 háztartás számára teszik lehetővé villamos készülékek működtetését.

A telepítést a kiválasztott és betanított önkéntesek végzik el.

A projekt egy modellértékű eset, amelyben az intézkedéseket a helyi lakossággal együttműködésben valósítják meg, javítva a nehéz helyzetű közösségek megélhetését. A projekt főbb nehézségei közé tartozott a projekt kis léptéke, a zökkenőmentes, határidőket betartó irányításhoz szükséges személyek hiánya, valamint a túl kevés pénz és érdeklődés a részvétel iránt.

Photos by fényhozók.

A projekt haszonélvezői: Gyermekek, idősek, energiaszegénységben élők, szegregált roma közösségek

Finanszírozás: Magán- és polgári pénzeszközök

A partnerek: Roma Versitas (civil társadalmi szervezet), helyi hatóságok, civil szervezetek, egyetem/kutatóközpont

A szakemberek:

- Szociális munkások
- Önkéntesek

FÉNYHOZÓK

Namų ūkiai energetikos transformacijos kontekste

(Háztartások az energiaátalakítás összefüggésében)

A Háztartások az energiaátalakítás összefüggésében fő célkitűzése a Litvánia energiaszegénységét kezelő rendszer létrehozása, valamint az állami beavatkozás értékelése a háztartási energiaellátásban, amely az országos szakpolitika kidolgozására, továbbá az energiaszegénység megfigyelésére is felhasználható, és amely alapján megalapozott háztartásközpontú energiapolitika döntések hozhatók. Az elemzés és a célzott szakpolitikai intézkedések mérséklék az energiaszegénységet, és a korlátozott források észszerű felhasználása a Nemzeti Energiafüggetlenségi Stratégia által meghatározott energetikai célok elérését szolgálja.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés

Intézkedés jellege: Jellemzés, szakpolitikai támogatás, szabályozás, résztvevők bevonása

Ez a rendszer alkalmazható az országos döntéshozatali folyamatokban és az energiaszegénység nyomon követésében Litvániában. Alapját részletes, rendszeresen frissített statisztikai felmérések alkotják, és lehetővé teszi a politikák modellezését az egyes háztartások szintjén. Az eredmények gyakorlati alkalmazhatóságát az energiaszegénység követésére és a politikák elemzésére szolgáló, a projekt keretében létrehozott eszközök (ENSPA eszközök) biztosítják. Az ENSPA eszközök segítségével mélyrehatóan elemezhető az energiaszegénységi helyzet és a politikák modellezése, így felmérhető azok hatása az egyes háztartásokra a bevétel eloszlása és az energiaszegénységi szint függvényében.

A projekt eredményei közé tartozik az energiaszegénységi mutatók és a háztartásokra irányuló energiapolitikai intézkedések elemzése, illetve a gyakorlati jellegű javaslatok az energiaszegénység követésének és a döntéshozatalnak a javítására. Az Európai Energiaszegénységi Központ által javasolt mutatókkal kapcsolatos problémák nemcsak Litvániát, hanem más országokat illetően is relevánsak.

Az ENSPA eszközök és a projekt keretében végzett elemzések segíteni fogják a bizonyíték-alapú energiapolitikai döntéshozatalt a háztartási szektorban.

A projekt országos szintű, és a megvalósítása során a helyi hatóságokkal is egyeztettek. Ez egy olyan „felmérési” szinten megvalósított intézkedés jó példája, amelynek célja a litvániai energiaszegénység jelen állapotának kiértékelése. Ez a lépés segítséget nyújt azon országoknak, amelyek szeretnék javítani az energiaszegénység követését és a politikák elemzését.

Photo by Lietuvos Energetikos Institutas.

Témakörök: Fűtő-hűtő rendszerek, jövedelem, tájékoztatás és tájékozódás, törvények és jogszabályok, rendelkezés, gazdaságos energiafelhasználás, energiaárak, szociális támogatás, adók és járulékok, finanszírozási konstrukciók

A projekt haszonélvezői: Nemzeti/helyi hatóságok, döntéshozók

Finanszírozás: A Litván Kutatási Tanács nemzeti pénzeszközei

A szakemberek:

- Helyi/nemzeti hatóság képviselői
- Kutatók

A projekt, amelynek **10 000 és 100 000 euró közötti a költségvetése**, Litvánia két energiaszegénységi mutatóját határozza meg. Potenciális kihívást az adatok és információ felderítése és begyűjtése jelenthet. Az energiaszegénység nyomon követése egy olyan folyamat, amelynek során részletes adatgyűjtésre van szükség a háztartásokkal és energiafogyasztási jellemzőikkel kapcsolatban. Egyelőre nem világos, hogy a projekt által javasolt adatgyűjtési alternatívák gyakorlati alkalmazása sikeres lesz-e.

A partnerek: Litván Fogyasztói Szervezetek Szövetsége (fogyasztói szervezet)

Energiaügyi Minisztérium (nemzeti hatóság),
Litván Energetikai Intézet (egyetem/
kutatóközpont)

Érdekelt felek jellege: Nemzeti/nemzetközi hatóság

Alacsony Jövedelmű Háztartások Energiahatékonysága (REELIH)

A **REELIH projekt** célja leküzdeni a klímaváltozás hatásait és az energiaszegénységet, valamint javítani a közép- és kelet-európai társasházakban élő, alacsony jövedelmű háztulajdonosok egészségét és életminőségét. A projekt az **utólagos lakásátalakítások beruházási piacának** létrehozását és fejlesztését segítve biztosít állami pénzügyi és szakpolitikai támogatást, és a helyi közösségekkel együttműködve a figyelmet a meglévő épületek felújítására igyekszik ráirányítani.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, pénzügyi konstrukciók, energiatakarékossági lakásfelújítás, szakpolitikai támogatás, szabályozás, résztvevők bevonása, átláthatóvá tétel és tájékoztatás

A kapacitásfejlesztés, betanítás és figyelemfelkeltés segít abban, hogy a lakók értesülhessenek a gazdaságos energiafelhasználásról, és a megfelelő lakhatáshoz fűződő jogaikról. A projekt segíti a háztulajdonosi szervezeteket (HOA) az általuk elvégezni kívánt felújítási munkálatok megtervezésében és megvalósításában, valamint a felújításokhoz szükséges anyagi források megtalálásában.

A projekt együttműködik a bankokkal és a helyi hatóságokkal. A projekt egyik nagy sikerét az energiatakarékosságot fokozó társasház-felújítások piacának kifejlesztése jelenti. Lehetővé teszi, hogy az alacsony jövedelmű háztartások anyagi támogatáshoz jussanak, és megkönnyíti a helyi állami segélyek igénybevételét. A REELIH projekt segítségével a háztulajdonosi szervezetekbe tömörült lakók sikeresen visszafizették kölcsöneiket, ami valós előrelépést jelentett életminőségükben.

A projektben az önkormányzatok és állami szervek a bevált gyakorlat és a szakpolitikai javaslatok kialakítása érdekében vettek részt, valamint hogy a rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségekkel támogatási rendszert dolgozzanak ki a kölcsönök visszafizetésére.

A REELIH együttműködő megközelítéssel kezeli az alacsony jövedelmű családokat érintő energiaszegénység enyhítését, és olyan átfogó módon fejleszti a lakhatást, hogy valós hatást gyakoroljon az emberek életminőségére és lakókörnyezetére.

A projekt, amelynek **1 millió euró feletti a költségvetése**, részben vagy teljesen felújított több mint **100** épületet és több mint **3500** lakást, ezzel több mint **12 000** lakó életminőségét javítva.

Az energiatakarékosságot fokozó társasház-felújítások piacában rejlő lehetőségek kiaknázása és reformja továbbra is a legnagyobb kihívást jelenti a működőképes „ökoszisztéma” felé vezető úton az olyan érintettek számára, mint az

önkormányzatok, pénzügyi szervezetek, közüzemi vállalatok és háztulajdonosi szervezetek. Közép- és Kelet-Európában gyenge a háztulajdonosi szervezetek képviselete és hitele az önkormányzatoknál és bankoknál, ezért olyan közvetítők szükségesek, akik hidat képeznek, bizalmat építenek, valamint elősegítik a különféle érdekelt felek közti komplex finanszírozási modellek kifejlesztését. Ennek a nehézségnek a leküzdése és a segélyek biztosítása kulcsfontosságú a projekt fenntarthatóságához.

BiH renovation of rooftop

Témakörök: Magatartás, klímaváltozás, közösségek, energiabeszerezés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálatok, gazdaságos energiafelhasználás, társadalmi igazságosság, finanszírozási konstrukciók, fűtő-hűtő rendszerek, háztartási gépek, beltéri kényelem, tájékoztatás és tájékozódás, hőszigetelés, törvények és jogszabályok, lakóhelyminőség, szabályozás

A projekt haszonélvezői: Energiaszegénységben élők, alacsony jövedelműek, döntéshozók

Finanszírozás: A United States Agency for International Development (USAID) nemzetközi pénzalapja

A szakemberek:

- Pénzügyi intézetek
- Bankok
- Önkormányzatok
- Minisztériumok
- Közüzemi vállalatok
- Karbantartási vállalatok
- Építőipari vállalatok
- Energiaellenőrök

A partnerek: Emberséges Élőhely Macedóniában, Emberséges Élőhely Örményországban, (civil szervezetek) ENOVA (magáncég), USAID (ügynökség)

Résztvevők: Háztulajdonosok, háztulajdonosi szervezetek, pénzintézetek, bankok, önkormányzatok, minisztériumok, közüzemi vállalatok, karbantartási vállalatok, építőipari vállalatok, energiaellenőrök

A REELIH energiatakarékossági intézkedésekre fordítható segélyek folyósítására motiválta az állami szervezet. A jereváni önkormányzat 40% támogatást nyújt minden energiatakarékossági beruházásra. Az Emberséges Élőhely Örményországban szervezet közreműködik az örmény nemzeti lakástörvény reformjában, és kedvezőbb beruházási környezetet teremt a lakástulajdonosi szervezetek számára. Tuzla kanton önkormányzata a lakóépületek energiatakarékosságát célzó öt éves tervet dolgozott ki.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

REELIH
RESIDENTIAL ENERGY EFFICIENCY FOR
LOW-INCOME HOUSEHOLDS

Barrio Solar – A megújuló energia megosztása és közösségi szolidaritás

A **Barrio Solar** kezdeményezés célja a napenergia megosztott kisközösségi fogyasztásának elősegítése **közös használatú napelemes rendszerek telepítésével**. A Barrio Solar első tapasztalatát Zaragoza városának Actur kisközösségében szerzi majd meg. A Barrio Solar szolidaritási alapon kíván biztosítani tiszta, olcsó, helyi energiaellátást.

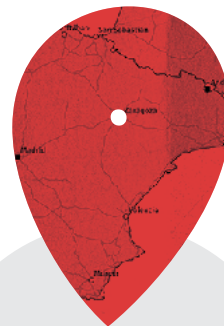

Energiaszegénységi fázisok:

- Tervezés
- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, jellemzés, kommunikációs kampány, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, megújuló energia integrálása, résztvevők bevonása

Témakörök: Magatartás, klímaváltozás, beltéri kényelem, tájékoztatás és tájékozódás, megújuló energia, energiabeszerzés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálatok, gazdaságos energiafelhasználás, védendő fogyasztók

Actur, Zaragoza,
Spanyolország

Földrajzi lépték:
Országos

A Barrio Solar egy 100 kWp napelemes rendszert telepít egy középület tetőszerkezetére kisközösségi fogyasztás céljára. A létesítmény 500 méteres körzetében bármely lakás vagy vállalkozás minden befizetés nélkül részt vehet, mindössze egy alacsony havidíjat kell fizetnie, megtakarítva energiaköltségeik mintegy 30%-át.

A **Barrio Solar egy szolidaritási program**, amely a telepítési hely környékén élőket megkülönböztetés nélkül igyekszik ellátni, ezért a védendő fogyasztóknak ingyenes energiaellátást kínál. A napelemes rendszer által termelt energia tíz százalékát (10%), a kisközösség egészének havi befizetéseiből fedezve, az energiaszegénységben élő családoknak tartják fent. A nehéz helyzetű családok havidíj fizetése nélkül használják majd a napelemekkel termelt energiát, és ezáltal megtakarítást érhetnek el villanyszámlájuk összegéből.

A **Barrio Solar program célja, hogy a kisközösségen belül ösztönözze az esélyegyenlőséget biztosító energiafelhasználási kultúra kialakítását**. Ennek megfelelően, a napelemes rendszer telepítésével összefüggésben, létrejött a Barrio Solar Iroda, amely gyakorlati konzultációkkal, önkéntes eseményekkel, valamint a környezettudatos energiafelhasználásról szóló tanácsadással segíti a kisközösség tagjait a gazdaságosabb, fenntartható energiafogyasztásban.

A projektben az alábbi intézkedések történnek:

- A kisközösség és a környéki vállalkozások összefogása.
- Alkalmas tetőszerkezet választása.
- Projektismertetés és a résztvevők bevonása.
- Nehéz helyzetben élők felkutatása és bevonása.
- Napelemes rendszer telepítése.
- Barrio Solar Iroda: energiafelhasználási tanácsadás, gyakorlati konzultáció, műszaki segítség.
- Fogyasztási eredmények és mutatók megfigyelése.

A Barrio Solar, amelynek **100 000 és 1 millió euró közötti a költségvetése**, **200 személyt** (köztük 20 energiaszegénységben élő) kíván bevonni a közösségi napelemes rendszer használatába, egy **100 kWp napelempanel** telepítésével, és ezzel személyenként **30%-kal csökkenti a villanyszámlát**.

Photos by ECOCES and EDP.

A projekt haszonélvezői:

Energiaszegénységben élők, alacsony jövedelműek, lakosság

Finanszírozás: A Fundación EDP és a Schneider Electric Alapítvány magánpénzeszközei

A szakemberek:

- Mérnökök
- Szociális munkások
- Technikusok

A partnerek: ECODES (NGO) EDP (energiaszolgáltató), Zaragoza Városi Tanács (helyi hatóság), lakhatási szolgáltatók

BARRIO SOLAR®

ASSIST – Háztartási Energiatakarékosági Támogatási Hálózat

Az **ASSIST projekt** kétirányú megközelítést kínál a nehéz helyzetű energiafogyasztók problémáira. Egyrészt aktívan bevonja a szociális és energiafelhasználási szereplőket a fogyasztók energiapiacra való integrálása érdekében, másrészt minden szinten az energiaszegénység problémáját átfogóan kezelő szakpolitikát igyekszik meghonosítani.

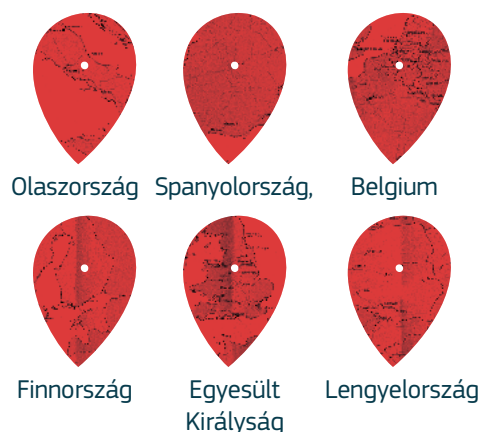
Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés

Intézkedés jellege: Kommunikációs kampány, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, adatgyűjtés, pénzügyi konstrukciók, szakpolitikai támogatás, résztvevők bevonása

Témakörök: Egészség, háztartási gépek, oktatás, energiaberzés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálatok, gazdaságos energiafelhasználás, szociális támogatás, alulfogyasztás, finanszírozási konstrukciók, védendő fogyasztók

A projekt hasznélvezői: Energiafelhasználási tanácsadók, energiaszegénységben élők, közvetlen ügyfélkezelők, alacsony jövedelműek, gyakorló szakemberek

Földrajzi lépték: Helyi, regionális

A projekt az alábbi tevékenységekre terjed ki:

A kezdőlépés az egyes fogyasztók nehéz helyzetének és az energiaszegénységnek az alapos megismertetése. Részletes ismeretek birtokában partnereink finomíthatják tevékenységüket, a nemzeti és európai illetékesek pedig elmélyíthetik tudásukat a jövőbeli intézkedések érdekében.

A háztartási energiafelhasználási tanácsadókat tanfolyamuk keretében igyekeznek szociális, kommunikációs és műszaki szempontból is kiképezni. A tanácsadók aztán ennek alapján tesznek javaslatokat a védendő fogyasztóknak, hogy gazdaságosabban, illetőleg kedvezőbben elégíthessék ki energiaigényüket.

Azzal, hogy rendelkezésre áll és ismertségre tesz szert a betanított tanácsadók hálózata, a védendő fogyasztók célzott és hatékony segítséget kaphatnak, és a tanácsadók egyre jobban tudják majd segíteni a rászorulókat. A nehéz helyzetben lévő fogyasztókat közvetlenül végigvezetve a kísérleti energiaprogramon kiderül, hogy a helyes, gazdaságos háztartási energiafelhasználás műszakilag és gazdaságilag is kifizetődő. Az intézkedések és a speciális szakpolitikai orientáció együttes eredményeként a nemzeti és európai résztvevők megmérhetik háztartási energiaigényüket, hogy célzott energiahatékonysági intézkedéseket biztosíthassanak a gazdaságtalan energiafelhasználású házakban élő, alacsony jövedelmű személyek számára.

A projekt jó példaként szolgál egy hatékony tanácsadó és tájékoztató rendszer felállítására olyan nehéz helyzetű felhasználóknak, akiknek ezáltal energiadíj-megtakarítás mellett fokozható a kényelmi szintje. A tanácsadói hálózaton alapuló modell lemásolható. A helyi hatóságok is feladatot kapnak, akik ügyfélszolgálatot biztosítva adnak tanácsokat.

A projekt, amelynek **1 millió euró feletti a költségvetése**, az alábbi mutatók szerint mérte fel a tanácsadó tevékenységének hatását: Az (1) energiatakarékossági mutató (ESI), amely a megtakarított energiát és költséget, valamint a kényelmi szint növekedését mutatja, valamint (2) a nehéz helyzetűek esélyegyenlőségi tényezője (VEF), amely azt mutatja, milyen magabiztossággal oldják meg a fogyasztók

a lakásuk energiafelhasználásához kötődő problémákat. A projekt keretében elért felhasználók 2% és 7% közötti ESI és 0,5 VEF tényezőt értek el.

Problémát főként a programhoz kötődő megfigyelési munkafolyamat jelent. A digitális fogyasztásmérővel nem szerelt országokban bonyolult lehet a megfigyelés, csakúgy, mint egy évnél rövidebb megfigyelés esetén, amikor nem szűrhetők ki az évszakos változások. Esetenként a mutatók nem adnak teljes képet, különösen akkor, ha szociális tarifákat alkalmaznak. Az ASSIST projekt szembesült némi nehézséggel az adatgyűjtés, valamint a résztvevők, például az energiaszegénységben élők megfigyelhetősége tekintetében.

ASSIST logo.

ASSIST
2GETHER

A projekt alapját az alábbi programok eredményei képezik: SMART-UP (H2020), ACHIEVE, ENFORCE, ENERGY AMBASSADORS, Sharing Expertise in Energy Advice across Europe (SeRENADe) (Intelligent Energy for Europe) és INSIGHT_E (FP7 2007–2013). A „Consumare Meno Per Vivere Meglio” olasz projekt, melynek alapja az ASSIST projekt, előrevetíti egy olyan teljes körű szolgáltatás létrehozását, amelynek működése a helyi lakosságot az energiaszegénység elleni közdelemben segítő betanított energia-tanácsadókra alapul. A pénzeszközöket a Compagnia San Paolo és a Fondazione SNAM biztosítja majd.

A partnerek: AISFOR (magáncég), RSE (kutatóközpont), Acquirente Unico (nemzeti energiaügynökség), Ecoserveis (civil szervezet), Alginet Distribución Energía Eléctrica (energiaszolgáltató), Severn Wye Energy Agency Limited (civil szervezet), Energy Ville/VITO (kutatóközpont), Fluvius (energiaszolgáltató), EAPNH (civil szervezet), Vaasaett (kutatóközpont), Federacja Konsumentów (civil szervezet), Lengyel Nemzeti Energiatakarékossági Ügynökség (KAPE)

A szakemberek:

- Kutatók
- Szociális munkások
- Technikusok
- Änkéntesek
- Gyakornokok (pl. egyeztető köztisztviselő, energiaügynökségi alkalmazott, egyetemi hallgató)

Finanszírozás: A H2020 program európai pénzalapja

Érdeelt felek jellege: Fejlesztési ügynökségek, energiaszolgáltatók, lakosság, intézetek, helyi hatóságok, nemzeti/nemzetközi hatóságok, hálózatok, döntéshozók, magáncégek, részvénytársaságok, egyetemek, konzultációs ügynökségek

EmpowerMed – Női esélyegyenlőség az energiaszegénység elleni fellépésben

Egyre több a bizonyíték arra, hogy a nők és nők vezette háztartások nem egyenlő arányban érintettek az energiaszegénységben. Az **EmpowerMed** fő célkitűzése hozzájárulni az energiaszegénység enyhítéséhez, az energiaszegénységben élők, különösen a nők egészségi állapotának javításához a földközi-tengeri országok partvidéki régióiban. A projekt a gyakorlatban testreszabott esélyegyenlőségi intézkedéseket vezet be több mint 4200 nők és nehéz helyzetű emberek vezette háztartásban, az energiafelhasználás kezelésével és megfelelő energiaforrások használatával kapcsolatosan.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás,
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, kommunikációs kampány, fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, adatgyűjtés, megfigyelés és hatáselemzés, szakpolitikai támogatás, résztvevők bevonása

Földrajzi lépték: Országos, regionális és helyi

Az EmpowerMed az energiaszegénység elleni gyakorlati intézkedések hatékonyságának és hatásainak elemzése alapján tesz helyi, nemzeti és EU-szintű szakpolitikai javaslatokat 220 döntéshozó, 560 szociális intézkedő fél, 100 közüzemi szolgáltató, 180 egészségügyi szakember és 100 energiaszegénységi szakértő bevonásával. A kísérleti területekben érintett helyi hatóságok úgy vesznek részt a megvalósításban, hogy a projekttevékenységeket helyi intézkedő felekre osztják ki.

Az EmpowerMed az alábbi tevékenységekkel foglalkozik:

- **Kollektív tanácsadói gyűlések** mintegy 20–30 energiaszegénység által érintett személy részvételével olyan energiafelhasználási ismeretek és képességek továbbadása és begyűjtése céljából, mint a számlák értelmezése, egyszerű energiatakarékosági intézkedések bevezetése és szolgáltatóváltás. Ez a közösségi megközelítés a kollektív ismeretszerzés hálózatát alkalmazza.
- **Háztartások felkeresése** energiafelhasználási felülvizsgálat céljából, készülécsomag és testreszabott tanácsadás. A tanácsadók a villany- és vízszámlák ellenőrzése után megbeszélik a háztartás energia- és vízhasználati szokásait. Megkeresik az energia- és víztakarékosági lehetőségeket, és költségkímélő intézkedésként ingyenes eszközöket szerelnek fel.

- A legkülönbözőbb **háziagos megoldások**, napelemek háziagos telepítéséről szóló gyakorlati konzultáció, intelligens fogyasztásmérők háziagos leolvasása és kisebb háziagos költségkímélő intézkedések.
- Lehetőségfelmérés és segítségnyújtás **energiaszegénység elleni finanszírozási konstrukciók** felújítási célú igénybevételére a megújuló energiaforrások használata vagy jobb gazdaságosság érdekében.
- **Egészségügyi konzultációk**, amelyek segítségével az egészségügyi szakemberek és háziorvosok észlelhetik az energiaszegénység egészségügyi hatásait, és egyszerű intézkedéseket javasolhatnak a káros hatások mérséklésére, illetve további programokra irányíthatják át az érintetteket.
- Évi 1600 tonnával csökkenti a CO₂-kibocsátást.
- Betanít 420 munkatársat.
- Beruház 135 000 eurót a projektbeli környezettudatos energia előállítására.
- A háztartásokban 780 000 euró megtakarítást ér el.
- 50 fő adósságát vagy szolgáltatásfelfüggesztését szünteti meg.
- Hozzájárul 8 szakpolitikai intézkedéshez.

A projekt alatt a COVID-19 pandémia miatt esetenként nehézséget okozott a háztartások felkeresése és így a bizalom kiépítése a nehéz helyzetűekkel, akiknek rossz a tapasztalata a bürokráciával.

Az EmpowerMed jó példa a nehéz helyzetűek esélyegyenlőségének biztosítására. A projekt, amelynek **1 millió euró feletti a költségvetése**, az alábbiakkal foglalkozik:

- 10 200 embernek segít az energiaszegénység leküzdésében.
- Évi 6,5 GWh elsődleges energiamegtakarítást ér el.

Acting in visit, photo by EmpowerMed.

Témakörök: Nehezen kezelhető otthonok, egészség, magatartás, emberi jogok, közösségek, kezelési stratégiák, beltéri kényelem (kellemes hőérzet, lakásminőség), adósságok, energiabeszerezés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálat, gazdaságos energiafelhasználás, intelligens fogyasztásmérés, energiaárak, szociális támogatás, társadalmi igazságosság (nemek közötti egyenlőség, szociális-gazdasági szakadék), alulfogyasztás, pénzügyi konstrukciók, védendő fogyasztók, gender

A projekt haszonélvezői: Gyermekek, fogyatékkal élők, idősek, energiaszegénységben élők, genderorientáltak, döntéshozók, háziorvosok

Finanszírozás jellege: Az Európai Unió H2020 programjának európai pénzalapja

A partnerek: Civil társadalmi szervezetek, háziorvosok, helyi és nemzeti hatóságok, sajtó, hálózatok, civil szervezetek: ESF, UAB, IREC, Sogesca, Focus, Geres, DOOR, Milieukontakt Albania, WECF

Érdekelte felek jellege: Energiaszolgáltatók, helyi hatóságok, nemzeti/nemzetközi hatóságok, döntéshozók

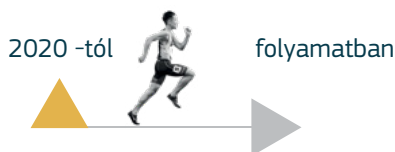
A szakemberek:

- Mérnökök
- Újságírók
- Kutatók
- Szociális munkások
- Önkéntesek
- Várostervezők
- Energia-szakértők

EmpowerMed

ENPOR – A magánbérleti szektort érintő energiaszegénység elleni intézkedések

Az **ENPOR** célja az energiaszegénység mértékének elemzésével és megfigyelésével láthatóvá tenni a magánbérleti szektor nehéz energiahelyzetét. Az ENPOR további célja a döntéshozók lehetőségeinek szélesítésével feltárni és enyhíteni a magánbérleti szektor energiaszegénységét a gazdaságos energiafelhasználást támogató konstrukciók átvételével és tesztelésével.

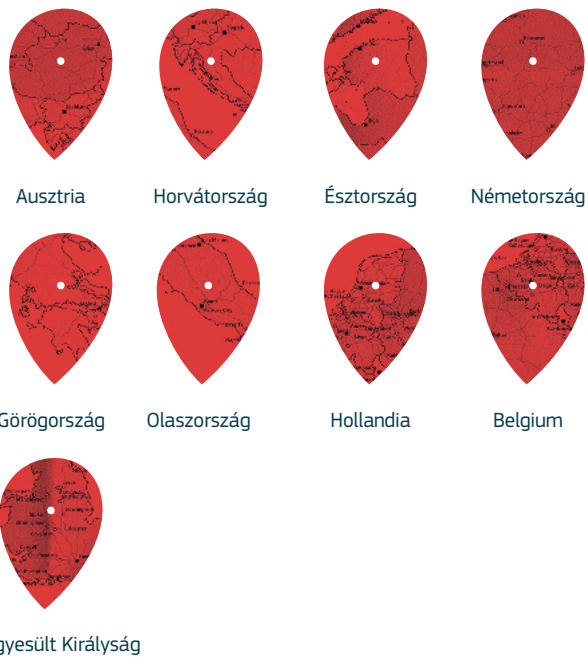

Energiaszegénységi fázisok:

- Döntéshozás
- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Kapacitásfejlesztés, betanítás, jellemzés, energiatakarékossági lakásfelújítás, megfigyelés és hatáselemzés, szakpolitikai támogatás, szabályozás, résztvevők bevonása

Témakörök: Magatartás, fűtő-hűtő rendszerek, háztartási gépek, kezelési stratégiák, beltéri kényelem, tájékoztatás és tájékozódás, hőszigetelés, oktatás, lakóhelyminőség, energiabeszerzés és -fogyasztás, energiafelhasználási felülvizsgálat, gazdaságos energiafelhasználás, szociális támogatás, védendő fogyasztók

Földrajzi lépték: Országos, regionális és helyi

A projekt 7 tagállamban tíz olyan irányelv átvételét és bevezetését támogatja, amelyek kifejezetten a magánbérleti érdekeit szolgálják, a szélesebb szakpolitikai célkitűzésekbe integrálva. A projekt a meglévő irányelveket az alapján választja ki, hogy mennyire jelentősen járulnak hozzá az energiaszegénység enyhítéséhez 2030-ig, és hogy mennyire integrálhatók a nemzeti energiafelhasználási és klímavédelmi tervekbe. A kiválasztási feltételek: városi színhely, kormányzati intézkedések, elsődleges finanszírozási mód, legfőbb energiabiztosítási mód, háztartások gazdaságos energiafelhasználása, valamint a szakpolitikai részvétel szintje.

Részletezve a projekt az alábbi tevékenységeket folytatja majd:

- Az EU magánbérleti szektorhoz kötődő energiaszegénység elleni politikájának alapos vizsgálata. Szakpolitikai adatlapok és részletes javaslatok létrehozása a REACT csoportok politikusai számára, bevonva az ilyen szakpolitikában érdekelt összes helyi és nemzeti felet.

- Az európai magánbérleti szektor energiaszegénységi mértékének megfigyelése az Energy Poverty Dashboard segítségével, amely egy kifejezetten erre kifejlesztett online eszköz.
- Testreszabott szakpolitika támogatása és útmutatás más országok számára olyan események szervezésével, amelyek a helyi, regionális és nemzeti hatóságoknak, az energiaügynökségeknek, az energiaszegénységben élő bérletőknek, valamint a bérbe adóknak szólnak.

Ez a folyamatban lévő projekt az EU energiaszegénységi témakörében a bérbe adók és a bérletők közti együttműködés jó példája. A hosszú távú cél egy pontosabb kontextusban láthatóvá és számszerűsíthetővé tenni a magánbérleti szektor energiaszegénységét, és támogatni a probléma testreszabott megoldásának megtervezését és megvalósítását. A helyi hatóságok hozzájárulásként bepillantást engednek a helyi közösségek problémáiba.

A COVID-19 befolyásolta a fizikai események megtervezését és a résztvevők megkeresését. A 2020/2021. évi horvátországi választások elvonták a helyi hatóságok érdeklődését az új projektekben való részvételtől.

A projekt, amelynek **100 000 és 1 millió euró közötti a költségvetése**, az alábbiakkal foglalkozik:

- Legalább 5000 fogyasztó és 320 000 háztartás bevonása.
- 10 gazdaságos energiafelhasználással, illetőleg kis léptékű megújulóenergia-beruházásokkal foglalkozó irányelv létrehozása/módosítása, és azoknak az EU-támogatás utáni fenntartása.
- Évi 135,24 GWh elsőleges energiamegtakarítás elérése.
- 58,8 millió EUR beruházás elérése az utólagos energetikai felújítások területén.

ENPOR logo.

**Actions to mitigate energy poverty
in the private rented sector**

A projekt haszonélvezői: Nemzeti/helyi hatóságok, döntéshozók, háziorvosok, civil szervezetek, állampolgárok

Finanszírozás: A Horizon2020 program európai pénzalapja

Partnerek jellege: Civil társadalmi szervezetek, energiaügynökségek, lakhatási szolgáltatók, hálózatok, civil szervezetek, egyetemek/kutatóközpontok

A partnerek: Európai Energiaügyi Intézet és Klímapolitikai Alapítvány, Klímaszövetség, Manchesteri Egyetem, Piraeus Kutatóközponti Egyetem, Drustvo Za Oblikovanje Održivog Razvoja, Megújuló Energiaforrások Központja és Megtakarítási Alapítvány, Agenzia Nazionale per le Nuove Tecnologie, L'Energia e lo Sviluppo Economico Sostenibile, Tartu Regionális Energiaügynökség, Ausztriai Energiaügynökség, Stichting Hogeschool Utrecht, Wuppertal Institut für Klima, Umwelt, Energie gGmbH, Union Internationale de la Propriété Immobilière

A szakemberek:

- Közalkalmazottak
- Kutatók

Érdekeltek jellege: Intézmények, helyi hatóságok, hálózatok, egyetemek, döntéshozók

Hauts-de-France Pass Renovation

2014-től

folyamatban

A Hauts-de-France Pass Renovation

a régió 12 térségében és közösségében bevezetett műszaki és pénzügyi eszköz, amelyet a PSEE (Public Service for Energy Efficiency) hozott létre.

Az innovatív gazdasági modellen alapuló PSEE megelőlegezi a felújítási munkálatokra fordítható összeget.

A kedvezményezettek ezt az előleget egy összegben vagy részletekben fizethetik vissza energiaszámláikon elért megtakarításaikból. A PSEE nagy ívű és önszabályozott gazdasági modelljével segít az energiafogyasztás jelentős csökkentésében a lakóépületekben, és helyi gazdasági növekedést indít be. Más támogatást kapnak a tulajdonosok, az iparosok, a helyi hatóságok és az innovátorok.

Energiaszegénységi fázisok:

- Tervezés
- Megvalósítás
- Hatáselemzés

Hauts-de-France,
Franciaország

Földrajzi lépték:
Regionális

A projekt a magán- és társasházbeli tulajdonosokat és bérbe adókat teljes körű műszaki támogatással és mindenre kiterjedő pénzügyi megoldással támogatja. A mechanizmus a felújítási projekt minden fázisát felöleli a tájékoztatástól és tanácsadástól a karbantartásig, beleértve a pénzügyi megoldások meghatározását is. A Hauts-de-France Pass Renovation a tulajdonosok számára megelőlegezi az átlagosan 43 000 eurós kivitelezési költséget. A felújítás befejeztével a tulajdonos havi részletekben visszafizeti a fennmaradó összeget, amely nem haladja meg a felújítás utáni energiadíj-megtakarítás összegét.

A tetszés szerint igényelhető program garantálja a munkák kifizetését, hozzájárul a fenntartható helyi energetikai lakásfelújítási üzletág kialakulásához, és munkalehetőségeket teremt. Emellett a helyi hatóságok számára újabb igénybe vehető eszközt jelent ahhoz, hogy sikerre vigyék energetikai átállási és lakásfelújítási kezdeményezéseiket és szakpolitikájukat. A partnerek és külső felek megtalálhatják és megszólíthatják a lehetséges kedvezményezetteket, támogatásokat vehetnek be és fellendíthetik a helyi vállalkozásokat.

Az innovációban részt vevő szereplők számára a PSEE lehetőséget kínál a kísérletezésre és az új nyitásokra adatelemző rendszerének köszönhetően, amely lehetőséget kínál a lakás és a tulajdonosok fogyasztásának nyomon követésére.

A kezdeményezés remek példája az egész régiót lefedő innovatív finanszírozási konstrukciónak, az érintettek bevonásának, a kis- és középvállalkozások bevonásának és a személyre szabott megoldásoknak. Erősségei közé tartozik a regionális hatóság közvetítő szerepe az ingatlantulajdonosok és a hosszú távú finanszírozású építőipari cégek között, az alapos felújításra való ösztönzés és a szolgáltatás integráltsága pedig hozzájárul a sikerhez.

A projekt keretében 2014 óta mintegy **67 millió eurót** fektettek be, **több mint 800 családi házat** és **2200 társasházi lakást**, valamint mintegy **600 háztartást** újítottak fel. A kedvezményezettek életkörülményei **26%-kal** javultak, az energia mintegy **50%-a megtakarítható**, a házak **63%-a** pedig legalább 2 energiasztályt javult.

Photo by Charles Deluvio on Unsplash

Intézkedés jellege: Pénzügyi konstrukciók, energiatakarékos lakásfelújítás, megfigyelés és hatáselemzés

Témakörök: Fűtő-hűtő rendszerek, beltéri kényelem, tájékoztatás és tájékozódás, hőszigetelés, lakóhelyminőség, megújuló energia, vidék, gazdaságos energiafelhasználás, szociális támogatás, finanszírozási konstrukciók

A projekt haszonélvezői: Alacsony jövedelműek, minden tulajdonos és résztulajdonos, lakó vagy bérlő a magán és állami társasházakban

A szakemberek:

- Helyi/nemzeti hatóság képviselői
- Technikusok
- Iparosok

A nehézséget az jelentette, hogy a szolgáltatási költségek 50%-át energiatanúsítványi (ESC) támogatásokból tervezték fedezni, és néhány esetben a projektvezetők nehézségekbe ütköztek az összes érintett tulajdonos ESC támogatásának megszerzésében. Végül pedig a program nagy rendelkezésre álló költségkeretet igényel a szolgáltatások biztosításához.

Finanszírozás: Az ERFD (European Fund for Regional Development) és az ELENA (European Local Energy Assistance) európai pénzeszközei, valamint a Picardie Regionális Tanács regionális pénzeszközei.

Partnerek jellege: Conseil regional Hauts-de-France (helyi hatóság)

Érdekelt felek jellege: Lakosság, helyi hatóságok, magáncégek

A kezdeményezés sikerére való tekintettel a Picardie Pass Rénovation követi a Hauts-de-France Pass Renovation programot.

EnergyMeasures – Testreszabott intézkedések a nehéz energiahelyzetű háztartások támogatására

Az **EnergyMeasures** azon dolgozik, hogy hét európai országban kezelje az energiaszegénységet a háztartások közvetlen bevonásával, amit a legmodernebb szakpolitikai és gyakorlati innovációk egészítenek ki és támasztanak alá. A projekt az energiaszegénységben élő háztartásokkal együttműködve alacsony költségű intézkedések segítségével, valamint az energiával kapcsolatos magatartás és szokások megváltoztatásával igyekszik javítani az energiahatékonyságot. A részt vevő háztartásokat alacsony költségű energetikai intézkedésekkel segítik, lehetővé teszik, hogy változtassanak energiával kapcsolatos magatartásukon és szokásaikon olyan megközelítéssel, amely figyelembe veszi a meglévő lakhatási körülményeket és tükrözi megélt tapasztalataikat.

Energiaszegénységi fázisok:

- Tervezés
- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Fogyasztói tanácsadás, védelem és esélyegyenlőség, adatgyűjtés, energiatakarékossági lakásfelújítás, szakpolitikai támogatás

Turnhout,
Flandria,
Belgium

Burgas és
Gabrovo,
Bulgária

Cork és Dublin,
Írország

Eindhoven,
Hollandia

Skopje, Észak-
Macedónia

Białá, Bielsko,
Lengyelország

Western Isles,
Skócia, Egyesült
Királyság

Földrajzi lépték: Országos

A projekt önkormányzatokkal, energetikai hatóságokkal, lakásszövetkezetekkel és más érintett szereplőkkel is együttműködik annak felmérése érdekében, hogy a jelenlegi többszintű intézményi háttér hogyan befolyásolja az energiaellátási nehézségek enyhítésére irányuló erőfeszítéseket a részt vevő országokban. Az értékelés eredményei olyan szakpolitikai és gyakorlati intézkedések kidolgozására és végrehajtására szolgálnak, amelyek a háztartásokat energiaszegénységben tartó strukturális problémákkal foglalkoznak.

Ezzel a munkával a projekt hozzájárul a résztvevők energiaszegénységgel szembeni kiszolgáltatottságának csökkentéséhez, ugyanakkor csökkenti a háztartások energiafogyasztását és az üvegházhatású gázok kibocsátást.

Az EnergyMeasures mintegy **2 millió eurós** költségvetésével az alábbi célokat tűzi ki:

- Energiamegtakarítások elérése (közelítő érték kWh-ban).
- Az egyes személyek magatartásának módosítása.
- Kapacitásfejlesztés oktatási lehetőségek biztosításával.
- Új szakpolitika, illetve stratégiák létrehozása.

Ez a projekt a jelentés elkészítésekor folyamatban van, és azért került kiválasztásra, hogy lépésenként nyomon lehessen követni egy intézkedés kifejlesztését és megvalósítását. A COVID-19 érintette a tervezett munkát, és hatására át kellett ütemezni a tevékenységeket, különösen a háztartások személyes felkeresését.

Finanszírozás: A Horizon2020 program európai pénzalapja

Témakörök: Magatartás és szokások, háztartási gépek, kulturális tényezők, tájékoztatás és tájékozódás, törvények és jogszabályok, energiabeszerezés és -fogyasztás, gazdaságos energiafelhasználás, alulfogyasztás

A projekt haszonélvezői: Energiaszegénységben élők, döntéshozók, háziorvosok

A szakemberek:

- Társadalomtudományi szakértők
- Mérnökök
- Energetikai tanácsadók
- Technikusok
- Újságírók
- Szociális munkások
- Diákok

Partnerek jellege: University College Cork, Energy Action CLG (jótékony szervezet), DuneWorks BV (magáncég), het Pon & Telos (egyetem/kutatóközpont), Gemeente Eindhoven (helyi hatóság), APB Kamp C (egyetem/kutatóközpont), Samlevingsopbouw Antwerpen (civil szervezet), Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć "Energie Cités" (civil szervezet), Habidom Dooel Skopje (lakhatási szolgáltató), EcoEnergy (civil szervezet), Tighen Innse Gall Ltd (civil szervezet), Oikoplus KG (magáncég)

Érdekelt felek jellege: Energiaszolgáltatók, lakosság, helyi hatóságok, regionális hatóságok, döntéshozók, érdekképviseletek, civil szervezetek, lakhatási szervezetek, jótékonyági szervezetek

EnergyMeasures

Tailored measures supporting energy vulnerable households

Alapos utólagos felújítással átalakul a Wexford Sheltered Housing

Az **Alapos utólagos felújítással átalakul a Wexford Sheltered Housing** projekt felújított 12 db 1 hálósobás bungalót, amelyben szociális bérlők laknak (College View, Wexford város). Ez a 12 ingatlan részesült először az 50%-os támogatásból a SEAI alapos utólagos felújítási kísérleti programjában. Minden ház a 70-es évek elején épült, és az építés előtti energetikai besorolásuk F vagy G volt. Valamennyi otthonnak problémái voltak a nem megfelelő szellőzéssel és a hőhíddal is, ami penészesedést eredményezett a mennyezeten és a belső falakon.

Energiaszegénységi fázisok:

- Megvalósítás
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Műszaki tanácsadás, illetőleg beavatkozás

Témakörök: Levegőminőség, épületszigetelés, energiahatékonyság, egészségügy, fűtő-hűtő rendszerek, háztartási gépek, beltéri kényelem (kellemes hőérzet, lakásminőség), lakóhelyminőség

Írország, Wexford megye

Földrajzi lépték:
Helyi

A felújítást követően minden lakás A1, A2 és A3 energetikai minősítést kapott. Az energiamegtakarítás mellett a projekt várhatóan jelentős egészségügyi előnyökkel jár a lakástulajdonosok számára a kényelmes hőérzetnek, tisztább, jobban keringtetett levegőnek és kellemesebb lakókörnyezetnek köszönhetően.

A Wexford Megyei Tanács által kidolgozott programtevékenységek a 3CEA projektkezelési támogatásával:

- A tető/padlás és a külső falak szigetelése egy rendszerként, valamint a szellőzés korszerűsítése a meglévő tetőtérben, hogy a munkálatokat követően ne jelentkezzenek problémák. Ennek eredményeként csökkent a hőhíd a kulcsfontosságú csomópontokban.
- A falak hőszigetelésének megerősítése (új külső falhőszigeteléssel) a fűtési igény és a vele járó károsanyag-kibocsátás csökkentése érdekében.
- Huzatmentesítő megoldások telepítése – mindenhol speciális membránokat és légzáró szalagot használtak, különös figyelmet fordítva a kulcsfontosságú csomópontokra, például az ablakok/ajtók réseire.
- A hővesztesség-mutató (HLI) csökkentése, a textiles intézkedések után lehetővé tette a hőszivattyú telepítését, valamint az idő, a hőmérséklet és a zónák szerinti szabályozást.

A projekt az innovatív műszaki megoldások és a közösségi mozgósítás jó példája. A programban való részvételhez minden lakásban el kellett végezni egy előzetes légszigetelési vizsgálatot és egy építkezés előtti energetikai felmérést a lakás jelenlegi energiahatékonyságának megállapítására. A DEAP szoftver használatával megállapították a munkálatok után minimálisan szükséges A3 besorolás eléréséhez szükséges energiahatékonysági intézkedéseket.

A projekt, melynek **költségvetése 368 000 euró és háztartásonként 25 000 euró volt**, az alábbi eredményeket érte el:

- A havi fűtési és melegvíz-költség lakásonként 25,50 euró lett.
- Az NZEB energetikai és karbonkibocsátási célérték a 12 lakásból 10-ben.

Electric generation from solar panel, 3CEA

A projekt haszonélvezői: Tulajdonosok, nehéz helyzetű népesség

Finanszírozás jellege:

A SEAI nemzeti pénzeszközei

A szakemberek:

- Építészek
- Mérnökök
- Kutatók
- Helyi hatóság képviselői

- Magas szintű elégedettség általában a funkcionális paraméterek és a ház külleme tekintetében.
- Energetikai besorolás a 12 lakásból 8-ban: Három helyen A, négy helyen B1, egy helyen C1.

Problémát jelentett például, hogy több lakó nem volt hajlandó megválni a régi megszokott fűtési rendszertől, és légmentes zárast elérni.

Partnerek jellege: Helyi hatóságok, kutatóközpont, energiaügynökség, magáncégek a Dublini Városi Tanácson keresztül, University College Dublin, Three Counties Energy Agency (3CEA), DCI Energy Efficient Solutions, Jeff O'Toole, Pw Thermal Building Solutions Ltd, Isover, Weatherglaze, LCC Group, Daikin, Aldes, ACTIV8 Solar Energies

Más országokban például az alábbi projektek születtek ebben a témakörben: Agia Varvara Zöld Környéke (Görögország), Támogatás Bérházak Szociális Hőszigetelésére (Belgium), Energiesprong hálózat (Hollandia), Téliesítés (Románia).

Agia Varvara Zöld Környéke városi kísérleti program

A **projekt** egy „majdnem nulla energia-egyensúlyú” fenntartható lakóvárosi egység létrehozását irányozza elő Agia Varvara település egyik épülettömbjében, amelyet hagyományosan alacsony jövedelműek laknak. A cél az energiamegtakarításban rejlő lehetőségek kiaknázása, valamint a helyi mikroklima és környezet jelentős javítása.

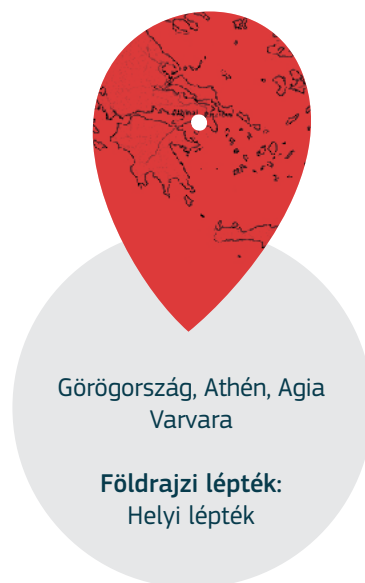

Energiaszegénységi fázisok:

- Tervezés
- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Támogatás, kommunikációs kampány, lakás energiatakarékossági felújítása, adatgyűjtés

Témakörök: közösségek, energiabeszerezés és -fogyasztás, gazdaságos energiafelhasználás, társadalmi igazságosság, nehezen kezelhető otthonok

A kiválasztott épületek energetikai korszerűsítésén estek át megtakarítást eredményező műszaki megoldások és rendszerek, valamint megújuló energiaforrások alkalmazásával (pl. hűtés és fűtés geotermikus energiával), így csökkentve és észszerűsítve az energiafogyasztást és a gáz kibocsátást. Olyan anyagokat, rendszereket és módszereket alkalmaztak, amelyek a lehető legkisebb környezetterhelést okozták. Ezzel egyidejűleg a terület városi környezetének átformálása és korszerűsítése javította a mikroklimát, az épületek okozta klímaterhelés csökkent, és javult a lakók hőérzete és vizuális komfortérzete.

Az épület megfelelő statikai tulajdonságainak ellenőrzése után külső hőszigetelés került fel, valamint a régi ablak- és ajtókereteket jó minőségű energiatakarékos üvegezésre cserélték. A lakosok emellett olyan képzési programban vettek részt, amely az alacsony jövedelmű helyi munkaerőt mozgósította, és ezzel növekedési lehetőséget teremtett.

Az önkormányzat segítette a felújítandó középületek kiválasztásában. A Zöld Környék program sikerének alapja az aktív részvétel a lakosság részéről, akik a projekt végére nullához közeli energiaszámlákat fognak kapni. Ezen túlmenően a projekt gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi előnyökkel is jár, javítva a lakosok életminőségét. Állásokat is teremt, és gyakorlati oktatást is biztosít.

Kísérleti projektként egy épület felújítása már sikeresen meg is történt. Az elvégzett szimulációk azt mutatták, hogy a hőszigetelésnek és dupla üvegezésnek

köszönhetően **75%-kal csökkenthető lehet a fűtési energia és 35%-kal a hűtési energia** (legalábbis a TRNSYS szerint, míg két egyszerűbb módszer alapján alacsonyabb vagy akár negatív százaléktételek jelentek meg a 13790 szabvány szerint) – mindez árnyékolás és időszakos éjjeli hűtés használata mellett.

Photos by the Centre for Renewable Resources and Energy Saving.

A projekt haszonélvezői:
Lakosság, lakhatási szolgáltatók

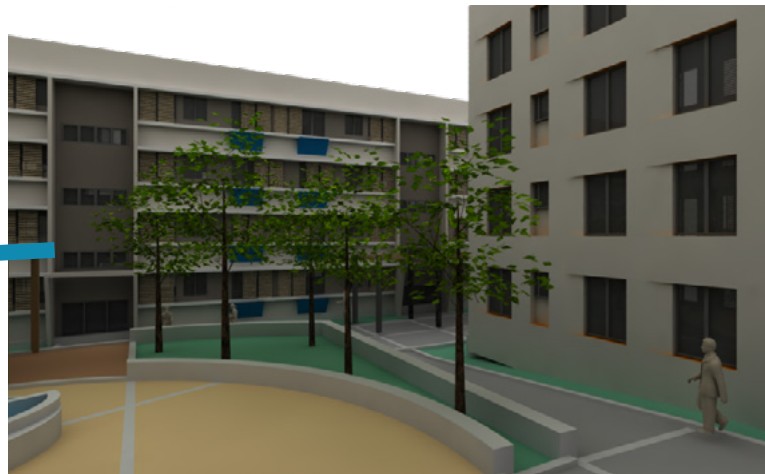

Finanszírozás: Az ESPA nemzeti pénzeszközei, az EPPERAA (Environment and Sustainable Development) operatív program európai pénzeszközei

A szakemberek:

- Mérnökök
- Építészek
- Városszakértők

A partnerek: Megújuló Energiaforrások és Energiamegtakarítási Központ (közintézmény), Agia Varvara önkormányzata

Érdeelt felek jellege: Állampolgárok

Reddito Energetico

2017

2017

2019-ben Porto Torres önkormányzata tender alapon **forgó pénzalapot** indított erőforrásul a nehéz helyzetűek számára. Az alap forrásainak (8000 euró) köszönhetően a kiválasztott családok kis méretű (20 kW alatti kapacitású) napelempaneleket vásároltak, kipróbálva a saját áramtermelés előnyeit, míg az önkormányzat az alapot a termelt villamosenergia-felesleg értékesítésével állítja helyre.

Energiaszegénységi fázisok:

- Megvalósítás

Intézkedés jellege: Energiaszámla támogatása, megújuló energia, szociális támogatás

Az első intézkedés a vissza nem térítendő támogatás folyósítása, amelyből a legnehezebb helyzetű háztartásokban napelemes rendszert telepítenek. A családok ezután megkezdhetik a saját termelésű áram fogyasztását, miközben az el nem fogyasztott energiát közvetlenül értékesítik a nyilvános hálózat felé, a bevételt pedig a forgóalapba teszik, amiből új napelemes rendszerek telepítését finanszírozzák. A kiválasztott családok a felelős energiafogyasztással kapcsolatos kapacitásfejlesztési tevékenységekben is részt vesznek.

Ez a projekt jó intézkedés az energiaszegénység leküzdésére, segítve a veszélyeztetett háztartásokat az energiaszámlák csökkentésében az önkormányzat által létrehozott forgóalapnak köszönhetően vásárolt, helyszíni napelemes rendszerekkel előállított villamos energia fogyasztásával. Az alapot a hálózatba visszatáplált villamosenergia-többlet értékesítéséből származó bevételből táplálják. A program egyúttal a tiszta energiatermelési rendszerek kifejlesztését is elősegíti. Az intézkedés jó eredményei arra késztették az olasz kormányt, hogy azt nemzeti szintre emelje.

A projekt, amelynek **mintegy 500 000 euró a költségvetése**, két év alatt egyértelmű sikert ért el, arra készítetve az olasz kormányt, hogy a modellt más régiókban is bevezesse (az első Puglia), majd végül országossá szélesítse. 2019-ben 50 napelemes rendszert telepített Porto Torres, ami **a védendő fogyasztóknak 9000 eurós megtakarítást** jelentett az energiaszámlákban, valamint 65 tonnával kevesebb CO₂-kibocsátást.

A tevékenység első évében a forgóalapba 6000 euró folyt be a megtermelt energiafelesleg értékesítéséből.

A projekt során legfőbb nehézséget a háztartásonként megtermelt és elfogyasztott energiamennyiség megbecslése okozta, ami pontatlannak (bár a vártnál kevesebbnek) bizonyult.

Photo by Bill Mead on Unsplash

Témakörök: Energiaszámla támogatása, megújuló energia, szociális támogatás

A projekt haszonélvezői: Lakosság, külön előnyökkel védendő fogyasztók esetén

Finanszírozás jellege: Porto Torres önkormányzatának helyi pénzeszközei

Partnerek jellege: Energiaipari vállalat

A partnerek: Porto Torres önkormányzata, Gestore Servizi Energetici GSE S.p.a (energiaipari vállalat)

Érdekelt felek jellege: Állampolgárok

A szakemberek:

- Mérnökök
- Szociális munkások

Slime (Service Local d'Intervention pour la Maîtrise de l'Energie)

A **Slime** teljes körű szolgálat észleli az energiaszegénységet, energiafelhasználási felülvizsgálatokat végez, de emellett az érintett háztartásokban szociális felmérést is tart, és segítséget nyújt számukra úgy, hogy átirányítja őket a meglévő környezettudatos megoldásra energiaszegénységük megszüntetése érdekében.

A kiválasztott háztartásokat szociális-műszaki felülvizsgálat céljából felkeresi a Slime tanácsadója. Felméri a háztartás igényeit a bevételeik, az épület hőtechnikai tulajdonságai, a háztartási gépek és hasonló paraméterek figyelembevételével.

Javaslatot tesznek utólagos felújításokra, az energiaszerződések módosítására, és olyan szervekhez irányítják a háztartásokat, akik segíthetnek nekik energiaszegénységük enyhítésében.

Energiaszegénységi fázisok:

- Felmérés
- Tervezés
- Megvalósítás
- Hatáselemzés

Intézkedés jellege: Háztartás-megfigyelés, műszaki tanácsadás, illetőleg beavatkozás

Témakörök: Tájékoztatás és tájékozódás, szociális támogatás, műszaki támogatás

Az intézkedés módját és a Slime program költségkeretét országos szinten határozza meg a CLER nonprofit szervezet, majd helyileg osztja ki a hatóság a Slime program keretében (eddig 50 alkalommal). A Slime módszer helyi hatóság általi megvalósítása az energiatanúsítványi (ESC) támogatás társfinanszírozását is élvezi.

A kifejlesztett tevékenységek:

- A támogatás helyi hatóság általi megtervezése.
- Reagálás a helyi hatóságok CLER jelentkezési felhívására.
- A CLER-támogatás érvényesítése, ha az eljárás a Slime szerint történik.
- Támogatás folyósítása és intézkedések.
- A helyi hatóságok kiadásainak, a felkeresések számának és az intézkedések szabályosságának éves CLER-hitelesítése.
- A megfelelő összeg folyósítása a CLER felé a finanszírozó partnerektől országos szinten („a kötelezett” az energiatanúsítványi [ESC] támogatás keretrendszerében).
- A fizetett eszköz újraelosztása a CLER által, a helyi hatóságok felé.

A Slime jó példa az olyan helyi szintű intézkedésre, amely megkeresi a nehéz helyzetű háztartásokat, és megszervezi a helyi szereplők ökoszisztémáját. Egyéni felügyeletet és személyre szabott segítséget garantálnak több témában, hogy kivezessék az embereket az energiaszegénységből. A tanácsadók figyelembe veszik a háztartások igényeit, majd

különböző intézkedésekkel reagálnak, és kis megtakarítási eszközök, például az alacsony fogyasztású izzók használatával segítik a gyenge gazdaságosságú épületek felújítási folyamatát. A helyszíni nézőponton túl a Slime része egy nagy, nemzeti hálózatnak, amely együttműködést és ismeretátadást tesz lehetővé az egyes hatóságok között. Az energiatanúsítványok finanszírozási rendszerének megléte a helyi önkormányzatok költségvetésének csökkentése szempontjából is kedvező hatást fejt ki, ami közvetlenül hozzájárul a rendszer helyi beindításához.

A projektről, melynek **Slime közösségeként mintegy 110 000 euró az éves költségkerete**, az alábbiak mondhatók el:

- **52 000 energiaszegény háztartáson** segített.
- **Megtakarított átlagosan 170 euró víz- és energiadíjat** az éves háztartási számlák összegéből.
- Megtette az első intézkedéseket a **kedvezményezett háztartások 84%-ában**.
- Elvégezte az **utólagos felújítást a háztartások 46%-ában**.

Photo by Slime.

A francia hatóságok részt vehetnek a CLER-tender meghirdetésében, saját Slime programot létrehozva. Példa azonos témájú projektekre: Energiafelhasználási Tanácsadési Pont (Spanyolország), Energiafelhasználási Tanácsadési Hivatal (Spanyolország), Energiafelhasználási Tanácsadési Pont Santa Coloma de Gramenet városban (Spanyolország), Zöld Doktorok (Egyesült Királyság).

A projekt haszonélvezői: Alacsony jövedelmű háztartások, helyi és regionális hatóságok

Finanszírozás jellege: Magánfinanszírozás energiaszolgáltatóktól („a kötelezett” az energiatanúsítványi [ESC] támogatás keretrendszerében és az Ökológiai Átállás Minisztériumának felügyeletével)

A szakemberek:

- A helyi hatóság tagjai
- Szociális munkások
- Technikusok

A Slime felhasználása részben függ az illetékes, helyileg tanúsított szereplők rendelkezésre állásától is. A Slime létrehozására törekvő kollektívának biztosítania kell, hogy számíthasson a témában tapasztalt résztvevőkre, ellenkező esetben munkaerőt kell képeznie ahhoz, hogy tanácsadókká váljanak.

Érdeelt felek jellege: Helyi hatóságok, szervezetek, szociális bérbe adók, energiaszolgáltatók

Partnerek jellege: Civil társadalmi szervezetek, helyi hatóságok, energiaátállási hálózatok, energiaszolgáltatók, szociális lakások bérbe adói: Francia Ökológiai Átállási Ügynökség (ADEME), Nemzeti Energiaszegénységi Megfigyelők (ONPE), AG2R La Mondiale, Abbé Pierre alapítvány, Nemzeti Lakhatási Ügynökség (ANAH), két energiaszociológus: Christophe Beslay és Marie-Christine Zélem, Macif alapítvány, Schneider Electric alapítvány, Solinergy Endowment alap, Ökológiai Átállás Minisztériuma

SLIME Un premier pas
contre la précarité
énergétique

